I/05-362-1/23-2026

HÁROM ÚT EGY ÉLMÉNYVILÁG PEDAGÓGIAI PROGRAM

Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda

Tartalom

E L Ő S Z Ó 3
1. Bevezető 4
1.1 Az óvoda jellemző adatai: 4
2. Gyermekkép, óvodakép: 6
2. 1. Gyermekképünk: 6
2. 2. Óvodaképünk - nevelésünk alappillérei: 7
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI 8
3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai: 8
3.2. Az egészséges életmód alakítása 9
3.3. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása 14
3.4. A közösségi élet kerete: a napirend. 16
3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 18
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei 20
4. 1. Az óvoda személyi feltételei: 20
4.2. Tárgyi-dologi feltételek: 22
4. 3. Az óvodai élet megszervezése 23
Az óvodai nevelés és fejlesztés átfogó terve 23
23
4. 4. Az óvoda kapcsolatai 24
4.5. Belső tudásmegosztás az óvodában 26
4.6. Az információ átadás formái és színterei az óvodában 26
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai 27
5.1. Játék 27
5.2. Verselés, mesélés 29
5.3. Ének, zene, népi játék, tánc 31
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 33
5. 5. Mindennapos mozgás 35
- **spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,** 35
- **irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,** 35
- **szervezett mozgásos tevékenység.** 35

5. 6. A külső világ tevékeny megismerése 38
5. 7. Munka jellegű tevékenységek 41
5. 8. Tevékenységben megvalósuló tanulás 42
6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére 44
6.1. Iskolára való alkalmasság 44
6.2. Testi érettség 44
6.3. Lelki érettség 44
6.4. Szociális érettség 45
(2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről * **45. §)** 46
7. Egyéb feladatok 46
7. 1. Gyermekvédelem az óvodában 46
7. 2. Esélyegyenlőség biztosítása 47
7.3.Speciális szolgáltatások: 49
7.4. Egyéb szolgáltatások 56
7. 5. Az óvodába kerülő nemzeti és etnikai kisebbség nevelése: 57
8. A program megvalósítását kísérő dokumentumok 57
8.1 Az igazgató munkaterve 57
8.2. Az igazgatóhelyettes és a tagintézmény igazgatók éves feladatterve 57
8.3 A gyermekcsoportok nevelési és tevékenységi terve 57
8.4 A gyermekek fejlődésének nyomon követése, értékelése, mérése 58
8.5. A nevelési program ellenőrzése, értékelése 59
8.6. A gyermekek értékelése 60

"Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud:

Játékot, zenét, örömet.

De hogy mit fogad el: azt bízzuk rá.

Csak az a lelki táplálék válik javára, amit maga is kíván."

/Kodály Zoltán/

E L Ő S Z Ó

Programunk névválasztása a gyermeki lélek titkainak kifejezője. A három út a három tagóvoda különbözőségét fejezi ki, de ez egyben az összetartozásukat is jelképezi, hiszen a program megvalósítása **"aranyhíd"** a szigetek között.

A program felülvizsgálata a három tagintézmény óvodapedagógusainak közös munkája. A törvényi változásoknak való megfelelés, a nevelőtestület tagjainak pályán eltöltött évei, szakmai megalapozottsága, az önálló arculat megőrzésének igénye indokolták a pedagógiai program módosítását.

Módosított programunkban továbbra is érvényre jutnak a hazai neveléstörténeti értékek, pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményei. A pedagógus szabadságának tiszteletben tartása, az óvodáskor végére elérendő fejlettségi szintek részletes kidolgozása. Programunk a gyermekszeretetből táplálkozik, segíti a tudásvágy kielégítését, az olthatatlan kíváncsiság végtelen útjának bejárását.

„Az egyik leghatékonyabb dolog, amit tehetünk, hogy hallgatunk gyermekeinkre és megtaláljuk az utat egyedi képességeik támogatására.”

— Mallika Chopra (100 igéret gyermekemnek)

1. Bevezető

1.1 Az óvoda jellemző adatai:

Az óvoda neve: **Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda**
OM azonosító: **037 355**
címe: 8900, Zalaegerszeg, Juhász Gyula utca 2.
Telefonszáma: 92/598-976
92/598-977
Alapítói jog gyakorlója: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
Fenntartója, működtetője: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
8900 Zalaegerszeg, Kossuth Lajos utca 17-19.

Telefonszáma: 92/502-100
Intézmény székhelye: Zalaegerszeg, Juhász Gyula utca 2.
Telefonszáma: 92/598-976
92/598-977
92/630-265

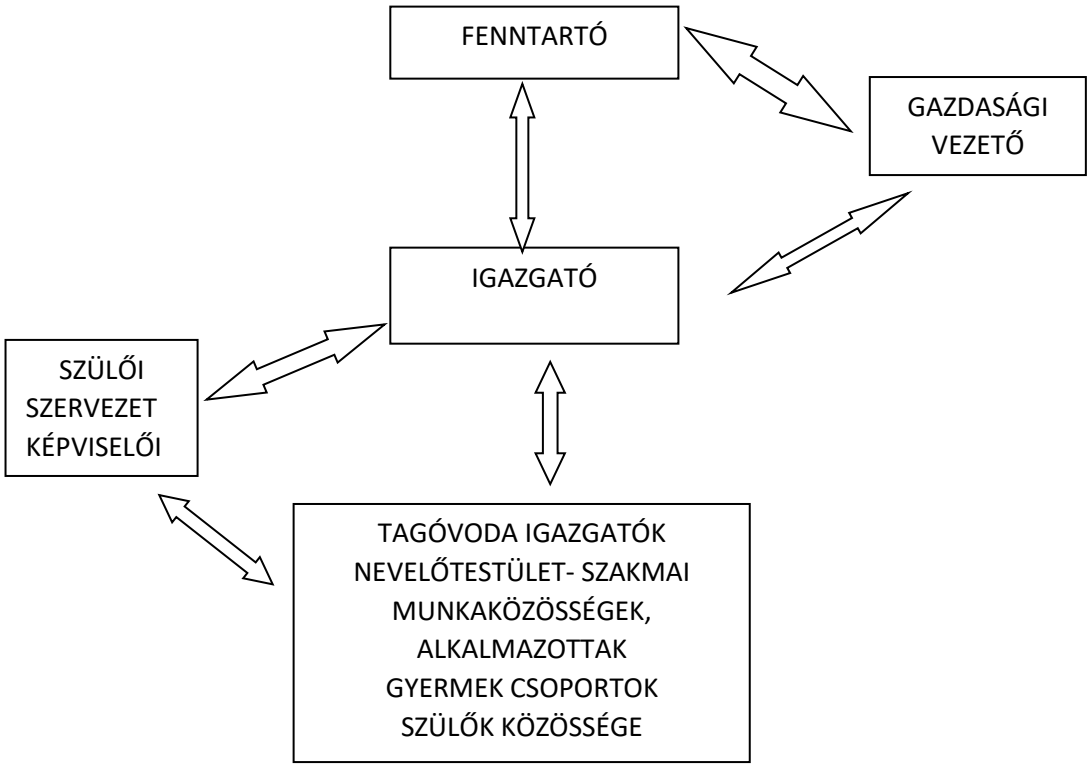
Telephelyek neve, címe:
Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda Kosztolányi Dezső téri Tagóvodája
Zalaegerszeg, Kosztolányi Dezső tér 5.
Telefonszáma: 92/313-565
92/630-264
Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda Petőfi utcai Tagóvodája
Zalaegerszeg, Petőfi Sándor utca 21-25.
Telefonszáma: 92/312-331
92/630-263

Igazgató neve: Biró Veronika
Székhelyen: Igazgatóhelyettes 1.
Igazgatóhelyettes 2.

Kosztolányi Dezső téri Tagóvoda tagintézmény igazgató
Petőfi Sándor utcai Tagóvoda tagintézmény igazgató

A programot a Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda igazgatója a nevelőtestület bevonásával elkészítette, majd a fenntartó jóváhagyásával lép életbe. A pedagógiai program nyilvánossága biztosított.

Az óvoda irányítási-szervezeti struktúrája:

Az óvodai ellátás az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közé tartozik. Az óvodára, mint a közoktatási rendszer szerves részére jogszabályban meghatározott követelmények érvényesek, melyeket a fenntartónak biztosítania kell.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata az óvodai ellátást a szülők igénye alapján saját fenntartású intézményekben látja el.
Intézményünk székhelyén, valamint két tagóvodában a belváros, a város déli része, és a közigazgatásilag hozzá kapcsolódó városrészek /Botfa, Besenyő/ - óvodás korú gyermekeinek ellátását biztosítja.

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánknak kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepe van. Biztosítjuk az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének, módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermekek érdekeinek védelme érdekében teszünk.

Nevelőtestületünk a történelmi értékeket őrző óvodapedagógiát követi. Tiszteletben tartja, és biztosítja a gyermeket megillető jogokat. A gyermeki személyiség fejlődése során a tervező és nevelőmunkát az egyéni, és életkori sajátosságok törvényszerűségeinek figyelembe vételével végzik a dolgozók. A nevelőmunkát közvetlen segítő pedagógiai asszisztensek és dajka nénik elfogadják és közvetítik az óvoda törekvéseit.

Elsődleges a játék, a mozgás fejlesztő szerepének őrzése.

Nevelőtestületünk továbbra is törekszik az innovációs pedagógiai törekvések megismerésére, elfogadására, beépítésére, önálló megvalósítására (sóterápiás program, állatasszisztált programok, stb.).

Pedagógiai programunk koherens a 2025.04.22-től érvényes, 363/2012. (XII.17.) Korm.rendeletben megjelent Óvodai nevelés országos alapprogramjáról tartalmával és módosításaival.

2. Gyermekkép, óvodakép:

2. 1. Gyermekképünk:

A mai világ gyermekeit születésüktől kezdődően sokféle inger éri. Az információ áradatban gyakran bizonytalanná válnak. Segítenünk kell őket ebben eligazodni. Nyugalmat, biztonságot, szeretetteljes légkört biztosítunk számukra, hogy egészséges, boldog, szabad emberként éljenek, akik kreatívak, nyitottak a világra, természetes kíváncsisággal fordulnak környezetük, a felnőttek és társaik felé.

Nevelési szemléletünk a gyermeki személyiségből indul ki, tiszteletben tartva, hogy szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Figyelembe vesszük a genetikai tulajdonságokat, az érés sajátos törvényszerűségeit, a szociokulturális háttér adottságait, a testi-, lelki szükségleteket.

Nem adunk helyet semmiféle előítéletek kibontakozásának. Célunk, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Minden gyermek számára biztosítjuk az én-tudat, önazonosság erősödését. Befogadó-, és differenciáláson alapuló nevelésünk eredményeként egyenlő eséllyel kapcsolódhatnak be a gyermekek az óvoda által biztosított valamennyi tevékenységbe.

Az egymástól való tanulást is felhasználva a környezet tudatos magatartás megalapozására törekszünk (Állatbarát Óvoda).

Szem előtt tartva a boldog gyermekkort, felkészítjük a gyermekeket a XXI. század társadalmi elvárásainak befogadására.

2. 2. Óvodaképünk - nevelésünk alappillérei:

Az óvodás korú gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda- a köznevelési rendszerben szakmailag önálló intézményként- kiegészítő szerepével hozzájárul a gyermekek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének eléréséhez. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvoda több, kisebb egyenrangú közösségből szerveződik, melyek önálló elvárásokkal, elképzelésekkel rendelkeznek. /gyermek, szülő, óvónő, óvodai dolgozók, s nevelést segítő szakemberek/.
Közös értékrend megteremtésén munkálkodunk, melynek során törekszünk a homogén és heterogén csoportok közötti párbeszédet, egymást segítő partnerkapcsolatot kialakítani.
Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

A gyermeki szabadság:

Humanisztikus, dinamikus, toleráns környezetben biztosítjuk a szükségletek és jogok tiszteletben tartását, az elvek gyakorlati megvalósítását. A gyermeket nem velünk egyenrangúnak, hanem velünk egyenjogú félnek tekintjük.

Nyitottság:

Óvodáinkban a nevelés derűs, biztonságot adó, szeretetteljes, hívogató. A szülő, igénye szerint –előzetes egyeztetés alapján - a nap bármely szakában részt vehet gyermeke óvodai életében.
Az inkluzív nevelési szemlélet pedagógiai alkalmazása lehetővé teszi az eltérő családi nevelés, az egyéni fejlődés és érés, a más kultúrából érkező gyermekek elfogadását és befogadását. (nemzetiségek, hazájukat elhagyni kényszerülő családok) Nyitottak vagyunk a gyermekek dal anyagának, mozgásos játékának, színvilágának, szimbólumrendszerének elfogadásában. Ezzel a társadalmi integrálást szeretnénk elősegíteni.
A család joga és kötelessége az óvoda dolgozói számára megkérdőjelezhetetlen, a családi értékek erősítése a feladatunk.

Kötetlenség és kötöttség:

Rugalmas napirenddel: a gyermeki tevékenységek kötetlenségét, az ismétlődő tevékenységekkel állandóságot, biztonságot nyújtunk. A gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítjuk meg.
Alapelvnek tekintjük, hogy a játék elsődleges, mással nem helyettesíthető tevékenység.
A tevékenységben megvalósuló tanulás eredményeként az általunk nevelt gyermekek érettek az iskolára, képességeiket a felzárkóztatás és a tehetséggondozás szellemében bontakoztatjuk ki.

Szeretet-bizalom:

Nevelésünk során a gyermekek érezzék az örömet, a bánatot, az egymás iránti segítést. Cselekedeteikkel, szavaikkal, gesztusaikkal fejezzék ki szeretetüket. Munkánk a szeretetre és bizalomra épül. Pedagógiai nézetünk a hátrányok csökkentésére irányul.

Életmód szervezés:

"Egészséged testben és lélekben" elvének megvalósítása a napirendben, a mozgás-programokban és étkezésben. Gyermek és felnőtt szemléletmódjának alakításával, az egészséges életmód megalapozására törekszünk. Elsődlegesnek tartjuk a prevenciós tevékenységek szervezését.
A környezettudatos szemlélet alkalmazásával, biztonságos környezet biztosításával a gyermekeket a környezet megóvására, az értékek megőrzésére neveljük.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai:

A 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a gyermeki sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. A tevékenységben megvalósuló tanulás által kompetenciák fejlesztése. A sokoldalú nevelőmunka átfogja a gyermeki személyiség egészét, érzelmi biztonságot ad és biztosítja a testi, anyanyelvi, értelmi, az erkölcsi és a közösségi fejlődést. A pedagógiai program céljainak eléréséhez a pedagógus alkalmazza az IKT eszközöket nevelő-oktató munkájában (anyaggyűjtés, tervezőmunka, foglalkozások megvalósítása).

Általános nevelési elvek:

A nevelés alapelvei általánosak és lényegesek, melyek a következőkben csoportosíthatók:

- *a nevelés egészét tekintve:* - inkluzív, integrált, hazájukat elhagyni kényszerült családok gyermekei támogatásának elve
  - a tudatosság elve
  - a tervszerűség elve
  - egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség elve
  - prevenciós szemlélet

- *a gyermeket tekintve*: - testi, lelki szükségletek kielégítése - eltérő fejlődési ütem, életkori, egyéni sajátosságok elve
- *az óvodapedagógust illetően*: - az óvónő vezető szerepének elve
  - az óvodapedagógus modell szerepe
  - támogató, tanácsadó szemlélet elve
  - nevelő hatások egységének elve
  - innovatív, a neveléstörténeti értékeket őrző, fenntartható pedagógiát alkalmazó pedagógus szerep elve
  - én tudatot és önazonosságot fejlesztő értékelés elve.

A helyi adottságokból fakadóan elvünk:

- Olyan életmód kialakítása az óvodában, amely az egészség megőrzését segíti elő, s a gyermekek egészséges fejlődéséhez, növekedéséhez jó közérzetet teremt, egészséges életmódra szoktat, hozzásegít az iskolai érettség eléréséhez.
- Többletigényből fakadó szolgáltatások biztosítása a partnerek igényei alapján, a tehetség gondozás és a prevenció érdekében. /mozgásprogramok, hitoktatás, művészetre nevelés, sóterápiás program/

Az óvodai nevelésünk általános feladata a testi és lelki szükségletek kielégítése. Ezen belül:

1. **Egészséges életmód alakítása,**
2. **Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,**
3. **Anyanyelvi, értelmi fejlesztés, és nevelés megvalósítása.**

A fenti területek részfeladatai későbbi fejezetben olvashatók.

3.2. Az egészséges életmód alakítása

Olyan pedagógiai környezet biztosítása melyben az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel alakítása kiemelt jelentőségű. Környezetért felelős életvitel és szokásrendszer alakítása.

Az egészséges életmód szokásainak alakítása érdekében a spontán gyermeki beszéd, és az irányított beszélgetések alkalmazása a feladatok megvalósítása érdekében.

Helyzetelemzés:

Óvodai feladat ellátási helyek száma	**3**
Óvodai férőhelyek száma	**358**
Maximálisan felvehető gyermekek száma	**300**
Óvodai gyermekcsoportok száma	**12**
Pedagógus álláshelyek száma	**25**
Nevelő munkát segítő dajka álláshelyek száma	**12**
Pedagógiai asszisztens álláshelyek száma	**5**
Óvodatitkár álláshely száma	**1**
Konyhás álláshelyek száma	**3**
Karbantartó álláshelyek száma	**3**

Védőnők: A tagóvodák külön védőnői körzetekhez tartoznak

Gyermek fogorvos: A fenntartó által meghatározott körzet szerint

A városi ZEGESZ-szel kötött megállapodás keretében, iskola-egészségügyi ellátás formájában kapnak egészségügyi felügyeletet a gyermekek.

A gyermekek egészségi állapotának felmérése:

Évente két alkalommal mérik az óvodapedagógusok a gyermekek:

- testmagasságát,
- testsúlyát,
- látását
- mozgásfejlődését
- hallását
- értelmi fejlődését

A gyermekek védelmének ellátása:

Gyermekvédelmi felelősök:

- tagóvoda igazgatók- csoportban dolgozó óvodapedagógusok jelzései, valamint közvetlen tapasztalatok, illetve a hatóságokkal való együttműködés alapján végzik feladataikat.

Együttműködő szervezetek:

- Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ

- Zalaegerszegi Járási Hivatal Gyámügyi Osztály

Családi háttér:

A gyermekek nagyobb részt rendezett családi háttérrel rendelkeznek. Néhányan egyszülős családból érkeztek, aminek a családszerkezet felbomlása, vagy házasságon kívüli gyermekvállalás az oka.
Nevelési attitűdöt tekintve többségében következetes, meggyőzésen alapuló családi nevelést kapnak. Nincs ismeretünk bántalmazásról, a gyermekek fejlődését károsan befolyásoló családi nevelésről.

Célunk:

Olyan pedagógiai környezet biztosítása melyben az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel alakítása kiemelt jelentőségű. Környezetért felelős életvitel és szokásrendszer alakítása.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:

- Az egészséges életmódra nevelés legyen része az óvodai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket
- Nyújtsunk az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket
- Közvetítsük, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség
- Ezek megóvására magatartási alternatívákat ajánlunk, gyakorlással, segítséggel, példamutatással
- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése
- Cukorbeteg, liszt, és tej érzékeny gyermekek gondozása, ellátása, szakszerű étkezés biztosítása
- Szokások folyamatos gyakoroltatása.

<u>Ennek érdekében:</u>

Gondozás: - helyes életritmus kialakítása, egyéni és életkori szükségletek figyelembevétele, összehangolt munka a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott dolgozókkal.

Táplálkozás: - mint a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltételeinek biztosítása, az egészséges táplálkozás, az

étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, diétás étkeztetés biztosítása és a kulturált étkezés szokásainak kialakítása.

Testápolás, öltözködés: - a gyermekek egészségének védelme, az egészség-megőrzés szokásainak, tisztaság, iránti igény kialakítása.

Mozgás: - mozgásigény kielégítése egyéni szükségleteiknek megfelelően, harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességek fejlesztése.

Egészségvédelem, edzés: - ellenálló képesség növelése,
szabadlevegőn való sok tartózkodás,
légfürdőzés, vízfürdőzés,
téli sportok lehetőségek szerinti kihasználása.

Betegségmegelőzés: - felső légúti betegségek megelőzése sóterápiával.
Az egészségmegőrzés szokásainak alakítása érdekében felvilágosító tevékenység, az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása, az egészséges testi és szellemi fejlődés érdekében, nyugodt zavartalan pihenés biztosítása.

Környezetvédelem: - a természeti, társadalmi és épített környezet fenntarthatósága természetbarát szemléletmód,
környezettudatos magatartás megalapozása.

Speciális gondozás: - rendellenességek felismerése, intézkedések speciális szakemberek /orvos, pszichológus, gyógytornász, logopédus/ bevonásával
látás, hallás, mozgás, beszédhibák, rendellenességek javítása.

A légúti betegségek tekintetében az óvodás korosztály a legveszélyeztetettebb, ezért a hagyományos egészségnevelési tevékenységet kiegészítjük a só terápiás programmal.

A „sóbarlangban” töltött idő alkalmas a mese, vers, ének, anyanyelv stb. feladatainak megvalósítására, így a csoportszobán kívüli játék helyszíneként szolgál.

Javasolt használata heti 2 x fél óra, amelyet a csoportok számára rugalmas beosztás szerint biztosítunk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

Testápolás:

Önállóan mosakodnak, törülköznek: figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges.

Körömkefével tisztítják körmüket.

Ruhájuk ujját fel- és letűrik, begombolják, kikapcsolják.

A WC-t rendeltetésének megfelelően használják. Vigyáznak a WC, mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyére teszik.

Fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán, rendben tartják.

A hajukat szükség szerint fésülik.

A zsebkendőjüket használják, helyesen fújják orrukat.

Öltözködés:

Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.

Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva helyre teszik.

Ruhájukkal gondosan bánnak, cipőjüket megkötik.

Ha fáznak, felöltöznek, ha melegük van, felesleges ruhadarabjaikat levetik.

Munka jellegű tevékenységek:

Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal végzik, természetes teendőként látják el.

Az épületbe lépve a ruha-, cipőtisztító kefét, sárkaparót megfelelően használják.

Segítenek a teremrendezésében.

Önállóan tevékenykednek, észreveszik az elvégzendő feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.

Étkezés:

Megkóstolják a számukra ismeretlen ételeket.

Étkezés közben kulturáltan viselkednek.

Igénylik az asztal esztétikus rendjét.

Helyesen használják az evőeszközöket /kanalat, villát, kést/.

Önállóan merítenek az ételből.

Önállóan öntenek a kancsóból.

Csukott szájjal rágnak, tisztán étkeznek.

A szalvétát felszólítás nélkül használják.

Az asztal mellett természetes testtartással ülnek.

Környezettudatos magatartás:

Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
Az ajtókat csendben nyitják, csukják.
Az eszközökkel óvatosan bánnak.
Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen.
A rendetlenséget megszüntetik.
Játékaikat, foglalkozási eszközeiket rendben tartják.
Az óvoda udvarának évszakonkénti rendben tartásában segítenek.
A vízzel, az energiával takarékosan bánnak.
Ismerkednek a szelektív hulladékgyűjtéssel, újrahasznosítással.

Nevelési szemlélet elvei:

Az óvónő segítse a gyermeki személyiség optimális alakulását a nevelési hatások kedvező feltételeinek megteremtésével.
Érvényesítse az óvónő a növekedés és fejlődés egyéni sajátosságait, tartsa szem előtt az életkor átlagértékeit, a prevenció elsődlegességét, és a gyermeki szükségleteket.
Törekedjen az óvónő saját személyisége nyitottságának megtartására, tevékenységét hassa át a tapintat, az együttérzés, a gondoskodás, az inkluzív szemlélet. Viselkedésében legyen követhető modell.
Nevelő munkájában legyen jelen a preventív szemléleten alapuló egészségnevelés.
Segítse a környezettudatos szemléletmód alakulását.

3.3. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Az óvodás korú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör vegye körül egyéni szükségletei szerint, hogy kialakuljon a normakövető magatartás képessége.
A közösségi nevelés segíti, serkenti a szocializációt, amelyet - a családi és a bölcsődei szocializációra építve - az óvoda folytat, s ezzel tovább szélesíti a gyermek bevezetését egyéni szükségleteik szerint az iskolai, társadalmi környezetébe.
A közösségi nevelés szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás és normarendszerének megalapozását. Alkuképesség, győztes-győztes.

A hátrányos- és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni szükségleteik szerint kiemelt figyelmet kapnak a befogadás időszakában, valamint egész óvodai élet során. Az óvodai nevelés részeként, szoros együttműködéssel, speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek segítik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését, elősegítve ezzel a közösséghez tartozás érzését, az érzelmek befogadását, kifejezését segítő viselkedés kialakítását.

Feladataink:

Törekszünk arra, hogy a gyermeket már az óvodába lépés pillanatától kedvező érzelmi hatások érjék, melynek alapja a befogadó, szeretetteljes, támogató, biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkör megteremtése illetve fenntartása. Fontos számunkra, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, illetve a gyermekek közötti kapcsolatokat bensőséges, szeretetteli, bizalmas viszony jellemezze.

Ehhez kapcsolódó elsődleges feladataink:

Otthonos életkörülmények kialakítása.

Közös élményekre épülő hagyományok alakítása, ápolása.

Természeti és emberi környezetünk szépségeinek felfedezése, védelme.

Szülőföldhöz való kötődés meglapozása, nemzeti tudat erősítése.

A más kultúrából érkező gyermekek beilleszkedésének, befogadásának segítése.

(szokások, hagyományok, anyanyelv)

Családi és bölcsődei szocializációra építés.

A gyermekek új közösségbe való befogadását körültekintően, fokozatosan, az egyéni szükségleteknek megfelelően végezzük.

Szociális tanulás, utánzás minta és modellkövetés elősegítése.

Az erkölcsi értékeken alapuló ítélőképesség és magatartás alakítása

(együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat).

Spontán pedagógiai hatásokon keresztül eljuttatni a gyerekeket az együttléttől az együttműködésig, az „én”-től a „mi” tudatáig.

Én tudat, önérvényesítő törekvés, önkifejezés, fejlesztés.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Egymás megértése érdekében gazdag tapasztalatszerzési lehetőség nyújtása a kommunikáció és a metakommunikáció által (érzelmek nyelvi kifejezése, szókincsgazdagítás).
Egységes pedagógiai szemlélet kialakítása az óvoda dolgozói között, melynek alapja a gyermekszeretet, a gyermekközpontúság, a modell értékű kommunikáció, bánásmód és viselkedés.
Lehetőséget biztosítunk a gyermek természetes társas szükségleteinek kielégítésére, pozitív kapcsolatok alakulásának segítésére (gyerek-gyerek, gyerek-óvónő, gyerek-dajka).
Egymás iránti tolerancia alakítása, különbözőségek elfogadása, tisztelete (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, eltérő fejlődési ütem, migráció, társadalmi integrálást segítő tartalmak közvetítése).
Inkluzív nevelés, sajátos törődés a hátrányokkal küzdőkkel, szükség esetén szakemberek bevonása.
Az óvoda a gyermekeket annak elfogadására neveli, hogy különbözőek vagyunk egymástól, de e tulajdonságaink elfogadása nem eltávolítanak, hanem összetartana bennünket.

Távlatok és hagyományok alakítása, ünnepek:

Óvodáinknak sajátos hagyományai vannak. A gyerekek elé állított távlatok jellege és tartalma a csoport életkorához igazodik.

Az óvodai élethez igazodó ünnepeink:

- Névnapok, születésnapok, tanévzáró, anyák napja, gyermeknap.

A népszokásokat a naptári évhez, az évszakok változásaihoz, a keresztény kultúrkör jeles napjaihoz fűzzük:

- Szüret, Advent, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Pünkösd.
- Nemzeti ünnepünk: Március 15.
- Nemzeti összetartozás napja- június 4.
- Augusztus 20., október 23.

Az éves feladatterv alapján megemlékezés a környezetvédelem jeles napjairól:

Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja, Állatok világnapja.

3.4. A közösségi élet kerete: a napirend.

A folyamatos napirenddel a gyermekek életrendjét, céltudatos időbeosztását, az egészséges fejlődés biológiai és pszichológiai feltételeinek érdekében biztosítjuk. Legfőbb tevékenységnek a játékot tekintjük, melyet a gondozás, a munka jellegű tevékenység, a tevékenységbe megvalósuló tanulás tesz teljessé. Az étkezések szervezésénél alkalmazkodunk a családok életéhez, reggeli érkezéshez, délutáni távozáshoz. Rugalmasan alkalmazkodunk a spontán, nem tervezett eseményekhez, amelyek a gyermeki személyiség fejlődését szolgálják. Az évszakokhoz alkalmazkodva szem előtt tartjuk a tevékenységek célszerű megszervezését.

A helyesen összeállított napirenddel biztosítjuk: a játék, egyéb szabadon választott tevékenység, a tevékenységbe megvalósuló tanulás, az étkezések, a gondozási teendők, a pihenés, a mozgás időarányos, életkornak, egyénnek megfelelő elosztását.

NAPIREND

Időtartam:	**Tevékenység:**
6^{45} - 10^{30}	Szabad játék, reggeli
	Tevékenységben megvalósuló egyéni, és
	csoportos tanulás (kötött foglalkozások)
	Mozgás (mindennapos testnevelés)
	Testápolási teendők
	Tízórai (gyümölcsfogyasztás)
	Verselés - mesélés
10^{30}-12^{00}	Játék a szabadban, séta, szabad mozgás
12^{00}-13^{00}	Gondozási teendők
	Ebéd
13^{00}-14^{30} /15^{00}	Pihenés mesével, altatóval
14^{30} /15^{00}-15^{30}	Folyamatos ébredés, felkelés.
	Testápolási teendők
	Uzsonna
15^{30}-17^{15}	Szabad játék
	Tevékenységbe megvalósuló egyéni és csoportos tanulás.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyermekek igényévé válnak a korábban kialakult szokások, azokat önállóan alkalmazzák.
A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.

Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire.
Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.
Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt, elfogadóak.
Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.

Képesek különbséget tenni pozitív, negatív magatartás között.
A közösség érdekében képesek késleltetni kívánságaikat, magatartásuk szabálykövető.

Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását, felfogják alapvető metakommunikatív jelzéseit.
Képesek együttműködni egy feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá, fölé- és mellérendeltségi viszonyokat.
Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
Társas kapcsolatok alakítása érdekében képes az önérvényesítésre, az együttműködésre.

Nevelési szemlélet elvei:

Törekedjen az óvónő arra, hogy a gyermekekkel szemben mindig határozott, barátságos és szeretetteljes legyen.
Az óvónő magatartása, viselkedésmódja nyújtson pozitív modellt a gyermekek számára.

3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés kiemelt feladatunk az óvodai nevelésben, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladatok minden mozzanatában. Az anyanyelv - egyáltalán a nyelv - maga a kultúra. A kisgyermek fejlődése során kommunikál környezetével, szocializálódik.
Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismeretire építve biztosít a gyermekeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladataink:

Nyugodt, derűs légkör biztosításával a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása.
Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel.
Az óvónő és más óvodai dolgozók beszéde legyen modell, szabályközvetítő.
Az anyanyelv ismeretére megbecsülésére, szeretetére nevelés.
Nyitottság más népek anyanyelvének megismerése iránt a nyelvi közegnek megfelelően.
Szóbeli megnyilatkozása legyen összhangban a metakommunikáció eszközeivel.

Mondanivalója legyen mindig világos, érthető, nyelvtanilag kifogástalan.
Törekedjen a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására.
Az akadályozott beszédfejlődés, dadogás esetén kérje szakember segítségét.
Direkt fejlesztő eljárást ne alkalmazzon, kerülje a javítgatást.
Az anyanyelvi játékok természetes módon épüljenek be a mindennapok tevékenységeibe.
Alakítsa ki a gyermekben azt az igényt, hogy bátran kérdezzen, és a válaszokat értő figyelemmel kövesse.
A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
Változatos tevékenységek biztosítása a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve.
Tapasztalatok útján ismeretek rendszerezése, összefüggések felismerésének segítése.
Érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése.
Önálló feladatmegoldásra nevelés a sikeres iskolai élet megkezdéséhez.
Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket, összefüggő beszédükben.
Bátran kérdez, a válaszokat értő figyelemmel követi és beépíti ismeretei közé.
Nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni a felnőtteket és társaikat.
Életkori és egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzák a nyelvtani formákat.
Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzetnek megfelelő metakommunikációs jelzésekkel kísérik.
Beszédfejlettségének megfelelően együttműködik az őt fejlesztő pedagógussal.
A változatos tapasztalatok útján szerzett ismereteit tudja rendszerezni, összefüggéseket felismer.
Tevékenységében, gondolkodásában, nyelvi kifejezésében megjelenik a kreativitás.

Nevelési szemlélet elvei:

Legyen az óvodai légkör nyugodt, derűs, amely a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségéhez és szükséglethez igazodó tartalommal, mással nem helyettesíthető beszédhelyzeteket teremt.
Törekedjen arra az óvónő, hogy minden élethelyzetben modell legyen a gyerekek számára.

Érvényesítse a társas érintkezés szabályainak szóbeli alkalmazását.

Törekedjen arra, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon az élő beszéd, ellensúlyozva ezzel a tömegkommunikáció hatását.

Biztosítsa az óvónő az érdeklődés, kíváncsiság felébresztésével a sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségét.

Óvónő oly módon szervezze a gyermekcsoport életét, hogy megteremti a feltételeit a kreativitást fejlesztő, erősítő, élményt adó tevékenységeknek.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége, elfogadó, segítő attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

4. 1. Az óvoda személyi feltételei:

Az óvodai egység 3 tagintézményében 50 dolgozó biztosítja a zavartalan működést.

Az alkalmazottak tagóvodai megosztása álláshelyek száma szerint:

	Juhász Gyula utcai Székhely	**Kosztolányi Dezső téri Tagóvoda**	**Petőfi Sándor utcai Tagóvoda**	**Összesen**
Csoportok száma	4	4	4	**12**
Óvónő	9	8	8	**25**
Dajka	4	4	4	**12**
Óvodatitkár	1	-	-	**1**
Karbantartó	1	1	1	**3**
Konyhai	1	1	1	**3**
Pedagógiai asszisztens	2	1	2	**5**
Összesen álláshely	18	15	16	**49**

A törvényben előírt személyi feltételekkel rendelkezünk, helyi programunk ezzel megvalósítható.

Az óvodák csoportszerkezetének kialakításakor figyelembe vesszük a szülők igényeit, kéréseit, valamint az új felvételt nyert gyerekek számát.

A csoportok szervezésekor vegyes és tiszta életkorú gyermek közösségeket biztosítunk.

A gyermekcsoportok létszámának alakításakor figyelembe vesszük a törvényben előírt maximálisan felvehető gyermeklétszámot, valamint a sajátos nevelésű gyermekek esetén a csoportok létszámának számításához előírt szabályokat.

A nevelő testület összetétele:

	Juhász Gyula utcai Székhely-óvoda	**Kosztolányi Dezső téri Tagóvoda**	**Petőfi Sándor utcai Tagóvoda**	**Összesen**
Felsőfokú végzettségű	9	8	10	2
Szakvizsgát tett	2	2	1	5

Szakvizsga területei:

- közoktatási vezető: 5 fő
- gyógytestnevelő: 1 fő

Egyéb felsőfokú végzettség: - tanulásban akadályozottak gyógypedagógiája: 1 fő

Dajkai munkakörben valamennyien rendelkeznek dajka szakképzettséggel, akik munkájukkal hozzájárulnak az óvodai nevelés eredményességéhez.

Pedagógiai asszisztenseink mindannyian rendelkeznek pedagógiai asszisztens végzettséggel, hatékonyan segítve az óvodapedagógusok munkáját.

Speciális feladatok az intézményekben:

Logopédiai ellátás.

Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása az Alapító okirat szerint, mely gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését biztosítjuk.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei nevelésekor, lehetőséget biztosítunk, hogy társaik megismerhessék kultúrájukat, anyanyelvüket.

Sóterápia.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek az intézményekben:

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek óvodai ellátását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 01-től hatályos módosítása értelmében biztosítjuk.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek speciális ellátásának biztosítása, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, a gyermek szülőjének, illetve más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján zajlik.
A sajátos ellátást szakmai továbbképzésben részesült, a törvényben meghatározott személy biztosítja.

Külső szakmai segítők:

- gyermekorvos, védőnő, gyermek fogorvos
- gyógypedagógus, logopédus, szakszolgálat által delegált speciális szakemberek

4.2. Tárgyi-dologi feltételek:

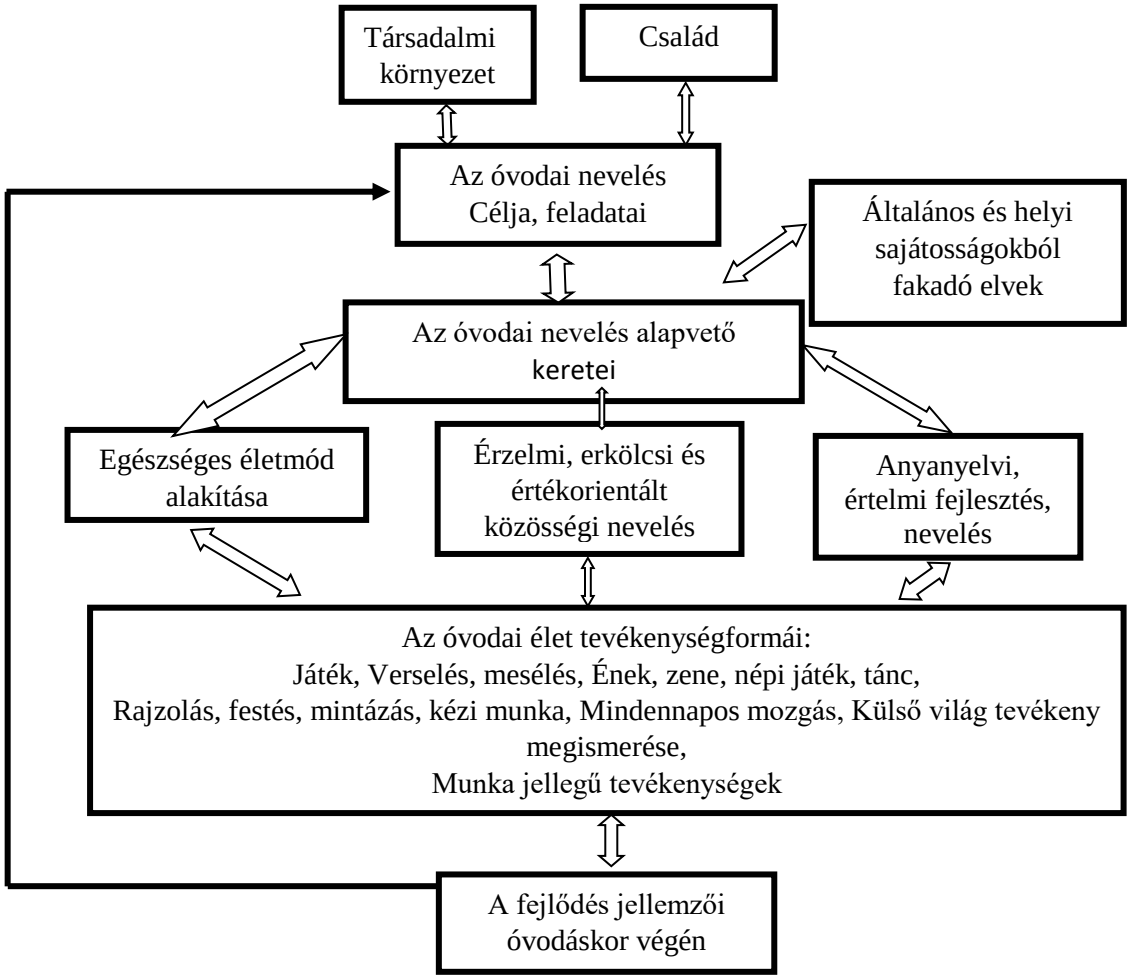
Óvodáink épületei jól szolgálják a gyerekek biztonságos óvodai életét. Komfortfokozatuk jelenleg jónak minősíthető. A 12 gyermekcsoport világos, jól berendezett, jól alkalmas a gyermekek óvodai ellátására. A tagóvodákban folyamatosan, tervezetten, és az igényeknek megfelelően történik az épületek karbantartása. Óvodáink udvari lehetőségei jók, természetes, illetve tartós anyagokból készült ügyességet, mozgást fejlesztő játékszerekkel vannak berendezve, melyeket folyamatosan korszerűsítünk, hogy megfeleljenek a követelményeknek. A játszóeszközök rendelkeznek minőségi tanúsítvánnyal, mely szerint megfelelnek a játszótéri eszközökkel szemben előírt követelményeknek.

Az óvoda épületeinek főbb adottságai:

	Juhász Gyula utcai	**Kosztolányi téri**	**Petőfi utcai**
Udvara minősége	jól felszerelt	jól felszerelt	jól felszerelt
Az épület	Kétszintes	Földszintes	Tágas, kétszintes
Építésének éve	1954	I. rész: 1963	1974
	II. szint: 2004/2005	II. rész: 1971	
Csoportok száma:	4	5	5
Tornaszoba:	1	1	1
Sószoba:	1	1	1
Fűtésrendszere:	Központi fűtés	Központi fűtés	Központi fűtés

4. 3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés és fejlesztés átfogó terve

A gyermekek egészséges tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos kötött foglalkozások tervezésével valósulnak meg. A rendszeresség, az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek. A folyamatos, rugalmas tevékenységszervezésben megvalósul a tudatos környezeti nevelés, a gondozás, a differenciált fejlesztés.

Fontos a tevékenységek közti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kiemelt szerepét.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozásokat óvodapedagógus irányítja.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Az óvodapedagógus a nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését az előírásoknak megfelelően végzi (A program megvalósítását kísérő dokumentumok, fejezet előírása szerint).

4. 4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda a kapcsolatokat a nevelési céloknak, feladatoknak megfelelően tervezi és szervezi.
Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal és a gyermekek fejlődésére közvetlenül ható más szervezetekkel: bölcsődével, iskolával, közművelődési és egyéb szociális és kulturális intézményekkel.
A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és szükségletekhez.
Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, szolgálja a gyermek fejlődését, melynek alapvető feltétele: a családdal való szoros együttműködés.
A szülőkkel való kapcsolattartás a csoportokban megválasztott Szülői Szervezeti tagok együttműködésével valósul meg. A szoros együttműködés alapelve a nyitottság, a kölcsönös segítségnyújtás, melyet áthat a gyermekszeretet.

A kapcsolattartás formái:

- szülői értekezletet,
- fogadó óra,
- személyes napi rövid megbeszélések,
- nyílt napok,
- közös rendezvények, kirándulások,

- SZSZ megbeszélések,
- családlátogatások,
- munkadélutánok
- kiállítások szervezése,
- családi napok
- közös gyermeknap.

A család és az óvoda tartalmi kapcsolatának továbbfejlesztési lehetőségeit változatos, színes programokkal bővítjük, figyelembe véve a családok sajátosságait, szokásait, érvényesítve az integrációs gyakorlat, a segítségnyújtás illeszkedő megoldásait (közbelépés; közbenjárás, közvetítés).

Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének fejlesztése érdekében pedagógiai feladataink:

Nyitott gyermeknapi rendezvény az óvoda körzetében élő családok számára.
A nevelési program kivonatának bemutatása, közzététele az óvodai beiratkozás idején.
Családlátogatások szervezése a szülők igényei alapján.
Feljegyzések készítése a gyermekek óvodai életéről, fejlődéséről, megbeszélése fogadó órán.
Szakemberek meghívása – „SZÜLŐI FÓRUM"– a családi nevelés segítése érdekében.
Felmerülő kérdések nyílt, őszinte megbeszélése.
Az óvónők korszerű felkészültsége segítse a problémák korai felismerését, a hátrányok leküzdését (egészséges életmódra nevelés, érzelmi nevelés, szocializáció, anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés).
Segítő hálózattal kapcsolattartás a hátrányos helyzetű családok életkörülményeinek javítása érdekében.
Szülők bevonása a közös tevékenységekbe /munkadélután, ünnepi készülődés, szervezés, kirándulás…/.
Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az **óvodába lépés előtt,** az **óvodai élet alatt** és az **óvodai élet után** meghatározó szerepet tölt be a gyermek életében.
A **bölcsődével** kialakított kapcsolat a gyermek életmódjának folyamatossága érdekében nélkülözhetetlen.
A kapcsolattartás folyamatos, úgy az **iskolával,** mint a bölcsődével, s ez a kapcsolat a kölcsönösségen alapul.
A beiskolázás szerinti legközelebb eső általános iskolákkal szoros kapcsolatot ápolunk. A pedagógusok közös találkozókon vesznek részt, a gyermekek számára mozgás, és kulturális programokat kínálnak az iskolák.
A leendő tanítónők meglátogatják a gyerekeket az óvodában, megismerik az óvodai nevelési programot, a gyermekek fejlesztésének területeit, a „fejlődés jellemzői óvodáskor végén" programfejezetet. Ezzel zökkenőmentes, lassú átmenetet biztosítunk a gyermekek számára.

A **közművelődési intézmények** rendezvényei a nevelési folyamatban beépülve segítik elő a fejlesztést, kitágítják a családi és óvodai tapasztalatok, élmények körét.

Pedagógiai **szakszolgálat** intézményei a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, elhanyagolt gyermekek nevelése során speciális ismereteket, sajátos nevelést igénylő gyermekek számára nyújtanak segítséget az óvodapedagógusnak.

Kisebbségi szervezetekkel, egyesületekkel, Településrészi Önkormányzatokkal rendszeres, aktív kapcsolatot tartunk igény szerint, illetve szükség szerint.

A kapcsolatok alakításában az óvoda a kezdeményező.

A **fenntartóval** való kapcsolat - önkormányzat - a közoktatás irányítására, a működési feltételek megteremtésére terjed ki.

A nevelési célok megvalósítása érdekében a pedagógiai és a gazdasági egyeztetés folyamatos.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a **külhoni magyar óvodákkal** kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

A város **óvodáival** szakmai napok, bemutatók alkalmával tartjuk a kapcsolatot.

A **három tagóvoda között** óvoda-közi szakmai csoportok teszik lehetővé a kapcsolattartást.

4.5. Belső tudásmegosztás az óvodában

- Támogatjuk és szorgalmazzuk az óvodán belüli jó gyakorlatok bemutatását, az óvodapedagógusok közötti hospitálást.
- Rendszeresen szervezünk házi továbbképzést a törvényi változások követése, és a korszerű szakmai ismeretek átadása érdekében.
- Alkalmat biztosítunk az egyéni továbbképzéseken szerzett ismeretek, tapasztalatok átadására.
- A munkaközösségek rendszeresen megosztják elméleti és gyakorlati többlettudásukat a nevelőtestület tagjaival.

4.6. Az információ átadás formái és színterei az óvodában

Szóbeli információ átadás:

- Összevont nevelőtestületi, alkalmazotti értekezletek alkalmával közvetlen információ átadás történik.

- Igazgatói értekezleteket követően a tagóvoda igazgatók helyi megbeszéléseken informálják saját nevelőtestületüket.
- Munkaközösségi és egyéb összejöveteleket követően az ott jelenlevők továbbítják nevelőtestületük számára az ott megszerzett információkat.
- Szülői Szervezet értekezleten közvetlenül.

Írásbeli információ átadás:

- A vezetőség írásos anyagban tájékoztatja a nevelőtestületet, az alkalmazotti kört.
- Igazgatói értekezleteket követően a tagóvoda igazgatók írásban tájékoztatják saját nevelőtestületüket.
- A munkaközösségek esetenként írásban tájékoztatják a nevelőtestület tagjait.
- Szülői Szervezet értekezleteit megelőzően intézményi dokumentumokat nyomtatott formában adunk át tanulmányozásra.

Digitális információ átadás:

- A felettes szervek - a tagóvodákat is érintő - hír és-körlevelei rendszeresen továbbításra kerülnek az óvoda székhelyéről.
- A vezetőség szükség esetén elektronikus levél formájában értesíti pedagógusait.
- A pedagógusok, munkaközösségi tagok egymás között is cserélnek hasonló módon szakmai információkat.
- A szülők is élnek a digitális információ átadás lehetőségével. A szülők részére minden gyermekcsoport óvodapedagógusai zárt csoportokban biztosítják az információk áramlását.
- Vezetőség, nevelőtestületek Messenger csoportokban is kommunikálnak a sürgős megbeszélés, tájékoztatás érdekében.

5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, a gyermek elemi pszichikus szükséglete, ezért az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A gyermek tapasztalatait, a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait-élményeit játssza el, gyakran átalakított formában, szabad játékfolyamatban. Kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. A játék spontán a gyermek szabadon választott, minden külső kényszertől mentes tevékenysége, mely számára örömforrás.

Feladataink:

Szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek megteremtése.(megfelelő csoportlégkör, hely, idő, eszközök, élményszerzési lehetőségek)

Alapvető szabályok alakítása a különböző játékformákhoz (gyakorló, szimbolikus, szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték)

A játék két alapvető formájának (önszervezett szabad játék, felnőtt által szervezett játék) pedagógiai arányosságának biztosítása a szabad játék elsődlegességével, túlsúlyának érvényesülésével.

A szabad játék elsődlegességének érvényesítése mellett, az óvodapedagógus tervező támogató jelenlétével, (az egyes gyermek játékfejlődése és az egyéniségben rejlő lehetőségek támogatása, a játszócsoport társas együttműködésében rejlő lehetőségek támogatása, feltételek biztosítása) biztosítja a gyermekek közötti játékkapcsolat kialakulását.

Az óvodapedagógus a szabad játék folyamatában az indirekt irányítás felelősségével vegyen részt (bevonható társ, segítő, kezdeményező, támogató, tanácsadó szerep érvényesülése), feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszással.

A képességfejlesztő szándékú szervezett játékban az óvónő szerepe tervezett, tudatos, irányító jellegű.

A játékeszközök biztosítsák a gyerekek sokoldalú fejlődését, fantázia kibontakoztatására és gondolkodásra serkentsenek.

Legyen a játék a tanulás alapvető színtere.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

Gyakorló játék: 3 éves korban domináns, nagycsoportban ritkán előforduló játékfajta. Lehet mozgásos, verbális, manipulatív. Jelentkezhet a konstrukciós és szerepjáték elemeként is.

Szimbolikus- szerepjáték

A fejlett szimbolikus-szerepjátékban képes a gyermek élményeit sajátos játékkörülmények között megeleveníteni.

Képes a valóság objektív utánzására, történetek eljátszására, tárgyak megszemélyesítésére.

Alkalmazkodik a játék szabályaihoz, le tud mondani egy-egy játékszeréről. Társaival együttműködő a szerepvállalásban. Tud játékot vezetni, vagy társaihoz alkalmazkodni. Önálló a játék tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában. Közös szimbolikus-szerepjáték során megjelennek a kollektív szimbólumok.

A játékukhoz szükséges eszközök készítését kezdeményezik és megvalósítják.

Dramatizálással, bábozással már ismert meséket, hétköznapi történeteket, saját élményeiket vagy kitalált történeteket szívesen eljátszanak a gyerekek. Képessé válnak beleélni magukat mások szerepébe, fejlődik beszédbátorságuk.

A játék során a verbális és nonverbális elemeket helyesen értelmezve alkalmazza, melynek eredményeként sikeresebbé válik konfliktuskezelése, együttműködő képessége, önérvényesítése, mások elfogadása.

Konstruáló játékok során képesek bonyolult alkotásokat létrehozni. Olyan játékszereket alkotnak, melyeket szerepjátékukban felhasználnak. Játékelemekből az eredetihez hasonló tárgyakat tudnak készíteni egyre bonyolultabb kivitelben. Az óvodáskor végén alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

Konstrukciós játékuk közben képesek a kooperációra.

Szabályjáték

Előre meghatározott és pontos szabályok által folytatott játékokat kedvvel és örömmel játszanak. (mozgásos és értelemfejlesztő szabályjátékok)

Egymást a szabályok betartására figyelmeztetik.

Kialakul az egészséges versenyszellem.

Fejlődik akarati és érzelmi erkölcsi életük (igazságérzet, kudarctűrés, alkalmazkodás, együttműködés, önértékelés)

Fejlődik kreativitásuk.

Nevelési szemlélet elvei:

Az óvónő találja meg a helyes mértéket az együttjátszás és a feltételek biztosítása között / Közvetett és közvetlen játékirányítás /.

Szemléletében kövesse, hogy minden gyermek szabadon és önállóan megvalósíthassa saját elgondolásait.

Nyújtson segítséget egyéni szükséglet szerint a hátrányos helyzetű, vagy félénk gyermekek számára a játékba való beilleszkedéshez, az együttjátszáshoz.

Jelenlétét, modell szerepét hasa át a személyes bánásmód, a játékpszichológia ismerete.

5.2. Verselés, mesélés

Az irodalom közege a nyelv. Ezért lényeges, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes mesét, verset halljanak a gyerekek.

Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek.

A magyar gyermek-, és népköltészet gazdag és sok alkalmat kínál a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi - a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

egyaránt helye van.

A mese megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese és vers az anyanyelv közegén emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. Mindig többről szól, mint amennyit szavakkal kimond.

Maga a mese átélése a nevelés eszköze, visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást, megoldást kínál.

Feladataink:

A mindennapi mesélés, verselés biztosítása egyéni szükséglet szerint.

A mesélés, versmondás tipikus helyzeteinek, szokásainak kialakításával érzelmi biztonság, bensőséges állapot létrehozása a befogadás érdekében.

A gyermekirodalom lélektani hatásának ismerete.

Az óvónő a mese-vers kiválasztásánál vegye figyelembe, hogy a mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Egyéni mese, vers repertoár összeállítása népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekből egyaránt.

A gyermek saját vers és mesealkotásához szükséges nyugodt légkört, helyet, eszközt a nap folyamán biztosítsa a z óvónő.

A családi nevelés kiegészítéseként ösztönözzük a szülőket arra, hogy otthon is rendszeresen meséljenek, verseljenek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyermekek játék és tevékenység közben odaillő szövegeket, rigmusokat mondogatnak. Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik.

Társak az óvónő énekes, halandzsás, mozgásos improvizáló játék kezdeményezéseiben.

Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit, fejlődik belső képalkotásuk.

Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a feltételek kialakításában.

Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzéseik.

A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
Önkifejezésük egyik módjaként megjelenik az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása.
A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait, furcsa vagy szép hangzású nevét megjegyzik, a mese témájú játékokban egymást is így szólítják, ezáltal nyelvi kifejezésmódjuk gazdagodik.
A gyermek személyiségének fejlődésében megjelennek a mesék által megélt ok-okozati összefüggések, erkölcsi tartalmak, érzelmi állapotok és az élményfeldolgozás.
A meséskönyvek képeit önállóan is hosszan nézegetik, kérik a felnőttet, hogy meséljen róluk.
Ismerik az óvoda gyerekkönyves-polcát, a könyvek között eligazodnak, gondosan bánnak velük.

Nevelési szemlélet elvei

Az óvónő törekedjen arra, hogy az irodalmi anyag válogatásakor a népmesék, népi mondókák nagyobb hangsúlyt kapjanak.
Széles körű és változatos, igényes irodalmi válogatásában egyaránt kapjanak helyet a népi, a klasszikus, a kortárs alkotások, zalai néprajzkutatók meseanyagai, más népek meséi.
Irodalmi előadása során vegye figyelembe, hogy a gyermekek a mesélővel való személyes kapcsolatban szoros érzelmi biztonságot igényelnek.
Tegye lehetővé, hogy a gyermekekben a mese és mesélés iránti igény kialakuljon, ösztönözze a saját vers és mesealkotás, (annak mozgással, ábrázolással történő kombinálása) mint önkifejezési mód kibontakozását.
A más kultúrából érkező gyermekek befogadásakor tartsa szem előtt az elfogadás, megértés, a világosság és érthetőség elvét (szómagyarázat, szimbólum értés segítése).

Tehetséggondozás:

Törekedjen a tehetség felismerésére, gondozására, alkotások, tevékenységek közösségi rendezvényeken való bemutatására.

5.3. Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei nevelés a gyerekeket olyan élményhez juttatja, amely felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyerekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre.
A zenei nevelés elsősorban az érzelemre hat, de egyidejűleg fejleszti a testi, az értelmi képességeket és a szocializációt is. Az ölbeli játékok, az együtt éneklés társas örömet is jelent, fejleszti a zene iránti fogékonyságot, hozzájárul a dallam, ritmus, mozgás szépségének felfedezéséhez.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, ápolását segítik. Az ének-zene feladatok sikeres megvalósítása megalapozza a zenei anyanyelv kialakulását.

Feladataink:

Az ének-zenei kultúra megalapozása, zenei képességek fejlesztése az énekes népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal.
A felhasznált zenei anyag igényes és tudatos válogatása az életkor és a csoport képesség-szintjének ismerete alapján.
Közös énekléssel, zenéléssel az összetartozás örömének kialakítása, esztétikai befogadóképesség növelése.
Az improvizáció örömének biztosítása, zenei kreativitás kibontakozásának elősegítése, alakítása.
A gazdag repertoárú zenehallgatási anyag élményszerű előadása, hogy a zene varázsa megérintse a gyermeket és megismerje a más kultúrából érkezők zenei világát is.
Nyelvi képességeik fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.
Mozgásuk fejlesztése a dalos játékok és táncmozgás során.
Ünnepek, ünnepélyek alkalmával válogatása gyermek- műdalok valamint a kortárs és klasszikus alkotásokból.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyerekek tudják a mondókákat, hat hang terjedelmű dalokat tisztán, szépen énekelni, dúdolni, zümmögni.
Egyszerű dallam-motívumot egyedül, tisztán visszaénekelnek.
Felismerik a magas és mély különbségét, térben kifejezik.
Felelgetős játékokat játszanak.
Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről, lassuló fordulatokból, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumról.
Képesek dallam motívum elbújtatására.
Megkülönböztetik hallás után környezetük hangszínének finom eltéréseit, zörej és beszédhangon egyaránt.

Eredetiben ismernek néhány hangszert.
Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak.
Összehasonlítják, énekléssel és mozgással bemutatják a normál tempónál gyorsabbat és lassabbat.
Egyöntetűen körbe járnak szép testtartással, kézfogással.
Az egyszerű játékos és táncmozgásokat szépen megformálják.
Térformákat esztétikusan, arányosan alakítják.
Ritmushangszereket használnak.
Figyelmesen hallgatják a bemutatott élőzenét, hangulatban eltérő népdalokat, műzenei szemelvényeket, más népek dalait.
A felnőtt minta spontán utánzásával mindennapi tevékenységük részévé válik az éneklés, zenélés.

Nevelési szemlélet elvei:

Teremtsen az óvónő olyan kellemes zenei légkört, amelyben a gyermekek pozitív érzelmi hangulatba kerülnek, képesek a zenei kreativitásra, az élmények befogadására.
Törekedjen arra, hogy az óvodás gyerekek a sokszínű élmények befogadására és a zene iránti fogékonyságra nyitottak legyenek.
Vegye figyelembe, hogy a zenei nevelés fontos része a kulturális gazdagság megismertetése, valamint a szűkebb szülőföldre, tájegységre jellemző népzenei anyag alkalmazása.

Tehetséggondozás:

Törekedjen a tehetség felismerésére, gondozására, alkotások, tevékenységek közösségi rendezvényeken való bemutatására.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva fejlődik a gyermek élmény és fantázia világa, képi gondolkodása, esztétikai érzékenysége, szép iránti nyitottsága, alakul igényessége.
Miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy "megnevezik" érzéseiket, gondolataikat. Nő önismeretük, önbizalmuk, fejlődik alkotóképességük, belső képalkotásuk. A sokszínű alkotó tevékenység és az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a személyiségfejlődésnek.

Feladataink:

A mindennapi ábrázoló tevékenységhez szükséges legoptimálisabb hely, idő, alkotó légkör megteremtése a szabad önkifejezéshez.

Érdekes, változatos anyagokkal, állandóan elérhető eszközökkel és élményekkel érdeklődés felkeltése.
Juttassa az óvónő sikerélményhez a gyermeket az eredményesség és a fejlődés érdekében egyéni fejlődési ütemének megfelelően.
Különböző anyagok és technikák megismertetésével egyszerű munkafogások és az eszközhasználathoz képességek fejlesztése /rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, varrás, szövés, fonás, batikolás, vágás, ragasztás, hajtogatás, tűzzománc).
Térbeli tájékozódó és rendező képesség fejlesztése.
Szín, tér és formavilág gazdagítása.
Kézmozgások finomítása - írás előkészítés.
Képi gondolkodás fejlesztése.
Esztétikai élmények befogadásán keresztül a gyermek személyiségének fejlesztése érdekében lehetőséget biztosítunk műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedésre.
A szülők ösztönzése az ábrázolási tevékenységek otthoni lehetőségeinek megteremtésére.
Gyermekmunkák megbecsülése, felhasználása díszítéshez, környezet esztétikai alakítására.
A kreativitás, alkotó gondolkodás, és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek során.
Lehetőségek megteremtése a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.
Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termések felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyerekek szem- és kézmozgása összerendezett.
Kialakult a megfelelő eszközhasználat, helyes ceruzafogás.
A képi kifejezés eszközeit használják.
Élményeiket, elképzeléseiket képesek egyéni módon kifejezni.
Képalkotásukra jellemző a formagazdagság, részletesség, színgazdagság.
Megjelennek az ember-ábrázolásban a részformák, egyszerű mozgások.
Tér-, és síkbeli tájékozódási képességük, forma képzeteik fejlettek.
Színeket, színárnyalatokat képesek megnevezni.
Plasztikai munkáik egyéniek, részletezők.
Tárgyak díszítésére önállóan képesek.
Téralakításban, rendezésben bátrak, ötletesek és együttműködők.
Gyönyörködnek a szépben. Véleményt alkotnak saját és társaik munkáiról.

Nevelési szemlélet elvei:

Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek esztétikai élmények befogadására érzelmileg nyitottá váljanak.

Vegye figyelembe a gyermek önkifejezése, alkotása során az egyéni fejlettséget.

Teremtsen lehetőséget a zalai tájegységre valamint a más népekre jellemző népi alkotások megismerésére.

Az eszközök kiválasztásánál érvényesítse az igényesség, a biztonságosság, és az egyéni fejlettség figyelembevételének elvét.

Szemléletmódjában érvényesüljön a környezetben fellelhető eszközök, anyagok újra hasznosításának, újraalkotásának lehetősége.

Tehetséggondozás:

Törekedjen a tehetség felismerésére, gondozására, alkotások, tevékenységek közösségi rendezvényeken való bemutatására.

5. 5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális

személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. **A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:**

- **spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,**
- **irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,**
- **szervezett mozgásos tevékenység.**

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Feladataink

Egyéni szükségletek és képességek szerinti mozgás szervezése.

A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése: járás, futás, támaszok, függések, egyensúlyozás, ugrások, dobások.

Gimnasztika, néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, sokszínű, változatos testnevelési játék megismertetése a gyerekekkel.

Mozgástapasztalatok rendszeres bővítése, cselekvő és feladatmegoldó képesség fejlesztése, a szép mozgás iránti vonzalom erősítése.

Törekedjen a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Testi képességeik az ügyesség, a testi erő, a gyorsaság, az állóképesség és helyes testtartás elősegítése célirányos gyakorlatokkal, és társaikhoz való alkalmazkodó képesség fejlesztése.

Biológiai fejlődést elősegítő feltételek megteremtése a teherbíró-ellenálló- alkalmazkodó, helyzetfelismerő és döntést hozó képesség érdekében.

Gimnasztikához, játékokhoz, járásokhoz alkalomszerűen zene felhasználása.

Heti két alkalommal mozgásos foglalkozás, valamint mindennapi mozgás szervezése.

Kiemelt figyelmet kap a szabad levegőn való játékos mozgások lehetőségének biztosítása eszközzel, eszköz nélkül, spontán vagy szervezett, irányított formában.

Mindennapi mozgás igényének, szükségletének kielégítése.

Lábboltozatot erősítő gyakorlatok beillesztése a foglalkozás anyagába.

Helyes testtartást szolgáló gyakorlatok végzése.

A különböző mozgásos játékokhoz kapcsolódó szabályok megismertetése a gyerekekkel.

Szervezési gyakorlatok végzése: járások, sorakozás, különböző alakzatban, testfordulatok meghatározott irányban.

Mozgás kivitelezéséhez szükséges alapfogalmak megértetése, megismertetése és gyakoroltatása (kartartások, testhelyzetek, mozgások).

Támasz-, és függésgyakorlatok változatos alkalmazása.

Egyensúlyérzék kifejlesztése talajon, szeren és vizes közegben.

Téri tájékozódás fejlesztése.

Szakember bevonásával a vízhez szoktatás.

A „Mozgáskotta” eszközkészlet alkalmazása a differenciált fejlesztésben.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

Megszeretik és igénylik a mozgást.

Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik, képesek helyzetfelismerésre, döntésre. Mozgástapasztalataik a változatos játéktevékenységben gyarapodnak.

Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak, gimnasztikában ügyesen végzik az összetettebb, szabad-, páros-, társas- és kéziszer-gyakorlatokat.

Együttműködést kívánó játékokban kooperatívak.

Fejlett tér és időbeli tájékozódásuk.

Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával, szerepet vállalnak az utánzójátékban, mozgás-kivitelezésük pontos.

Személyiségfejlődésük magasabb szintre jut, mind testi, mind lelki, mind szociális, mind érzelmi érettségüket tekintve (bátorság, kitartás, önismeret, én-kép….)

Megértik az egyszerű vezényszavakat.

A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.

Állórajtból kiindulva 20-30 m-t futnak, természetes módon, meghatározott módon, akadály leküzdésével és versenyszerűen.

Egyensúlyoznak talajon, padmerevítő gerendán, akadály leküzdésével is.

Kúsznak, csúsznak, másznak talajon, szeren akadállyal, előre, oldalt, hátra, fel, le.

Képességeik szerint ugranak át akadályt.

Gurulnak a test hossztengelye körül, végeznek guruló átfordulásokat, függéseket.

Ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják. /távolugrás, magasugrás, felugrás, mélyugrás/.

Kislabdát hajítanak távolba. /célba dobás, alsó- és felsődobás különböző labdatípusokkal, labdavezetés, elkapás módjai/.

Nevelési szemlélet elvei:

A mozgás megtervezésénél és levezetésénél az óvónő tartsa szem előtt a csoport egészségi állapotát, egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét, éljen a folyamatos kondicionálás lehetőségeinek megteremtésével.

A környezeti feltételek adta lehetőségeket maximálisan használja ki.

A mozgásszervezés egészét tekintve érvényesüljön a játékosság elve.

A gyermekek megfelelő érzelmi és erkölcsi fejlődése érdekében érvényesítse az óvónő a pedagógus modell szerepét a tolerancia, az elfogadás érdekében.

Érvényesítse az óvónő a pozitívumokra való támaszkodás elvét, a fejlődést elősegítő visszacsatolást.

A mozgás megszerettetésével tegye lehetővé, hogy a gyermek tapasztalatai útján jusson magasabb szintre személyiségfejlődése során, mind testi, mind érzelmi értékeit tekintve /bátorság, kitartás, fegyelmezettség, erő, állóképesség, gyorsaság, feladattartás, akarat, társakhoz való alkalmazkodó képesség, helyzetfelismerés, döntéshozás/.

Közvetítse az óvónő a mozgás egészségmegőrző szerepét.

Tehetséggondozás:

Törekedjen a tehetség felismerésére, gondozására, tevékenységek közösségi rendezvényeken való bemutatására.

5. 6. A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése áthatja a gyermek életét, az óvodai tevékenység egészét. Tapasztalataikra, élményeikre támaszkodva nyújtunk új ismereteket, elmélyítjük, rendezzük a meglévőket, kompenzáljuk az esetleges hátrányokat.

A gyermeknek a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezethez.

Tanulja azok védelmét, értékének megőrzését. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, és azokat tevékenységeiben alkalmazza.

Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségszemlélete.

A környezet tevékeny megismertetése által közvetítjük az egyetemes, nemzeti kultúra értékeit, hagyományait.

Megtanulja a szülőföld, az ott élő emberek, hazai táj, helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, családi és tárgyi kultúra értékeit. Kialakul igénye ezek szeretetére, védelmére, fenntartására. Felfedezi a más kultúrából érkezők szokásait, emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét életkori sajátosságainak megfelelően.

Feladataink:

A gyermekek ismereteinek gyarapítása, a szűkebb, tágabb környező világ iránti érdeklődésük, kíváncsiságuk, megismerő vágyuk elmélyítése.

Lehetőségek biztosítása a minél több érzékszervvel való tapasztalásra az élmények több szempontú megismerésére, felidézésére, egyenlő hozzáférés biztosítása.
A társadalmi és természeti környezetből, néphagyományokból, szokásokból fakadó sajátos tapasztalatok figyelembevétele.
Megfigyelőképességük, emlékezetük, képzeletük fejlesztése.
Gondolkodásuk, beszédük és nyelvi kifejező készségük formálása, közlési kedv felébresztése, fenntartása.
A kulturált viselkedés, a természeti és társadalmi környezet iránti esztétikai fogékonyság, a helyes érzelmi és erkölcsi viszony alakítása.
A valóság felfedezése során pozitív viszony alakítása a természethez, emberi alkotásokhoz. Tanulják azok védelmét, az értékek megőrzését, azaz a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezet tudatos magatartásformálására és alapozására a tárgyi feltételrendszer biztosításával is (szelektív hulladékgyűjtő, komposztálás lehetőségeinek kialakítása, újrahasznosítás, egyebek).
A gyerekek életét szebbé, gazdagabbá tevő hagyományok beépítése az óvodai életbe.
Környezetvédelem jeles napjairól való megemlékezés /Állatok napja – október 4., Víz napja – március 22., Föld napja – április 22., Madarak és Fák napja – május 10./.
Természetvédelemben, növény- és állatgondozásban való cselekvő részvétel.
Aktivitásuk és érdeklődésük során tapasztalatok szerzése, a közvetlen és tágabb természeti- emberi és tárgyi környezet formai, mennyiségi és téri viszonyairól.
Változatos tevékenységek során ismeretek szerzése a valóság matematikai jelenségeiről.
Tárgyak és személyek összehasonlítása szabadon és kiemelt vagy felismert szempontok szerint.
Tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése, mennyiségi tulajdonság, magasság, nagyság, szubjektív rendezési szempont és felismert szabályosság szerint.
A számfogalom megalapozása.
Mennyiségek összemérése, tárgyak mérése, magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom és terület szerint.
Halmazok mérése, párosítása, több-kevesebb, ugyanannyi fogalmának elmélyítése.
Tér-, sík- és mennyiség szemléletük fejlesztése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A környező világ tevékeny megismerése során kiteljesedik az iskolakezdéshez szükséges test, lelki, szociális érettség.
Tudják személyi adataikat, szüleik foglalkozását, lakcímüket.
Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését /bölcsőde, óvoda, iskola, orvosi rendelő, posta stb./

Ismerik városunk főbb nevezetességeit, jellemzőbb épületeit, tereit.
Meg tudják nevezni az emberi test felépítésének megfelelően a testrészeket.
Környezettudatos magatartás részeként igényesek a tisztaságra, ismereteik vannak a szelektív hulladékgyűjtésről, újrahasznosításról, energiatakarékosságról.
Ismerik a közlekedési eszközöket és az alapvető szabályokat.
Felismerik, megnevezik környezetük színeit.
Tárgyak, jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést felismernek, külső jegyeik, rendeltetésük alapján összehasonlítják azokat.
Tudják az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, felismerik a napszakokat.
Ismerik a növény fogalmát. A gyümölcsök, zöldségfélék fogyasztási módját, fejlődésük és az időjárás közti összefüggést, gyakorolják a növénygondozást.
Az ismert állatokat megkülönböztetik, összehasonlítják, csoportosítják. Részt vesznek állatgondozásban, fejlődik felelősségtudatuk.
Részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben.
Jól használják a megismert gyűjtőfogalmakat, kifejezéseket.
Élményeiket, megfigyeléseiket, tapasztalataikat, tevékenységeik mozzanatait szóban is megfogalmazzák.
Matematikai jellegű helyzetekről, problémákról saját gondolataikat szabadon elmondják, egymás állításának igazságát megítélik, megbeszélik, javítják tévedéseiket.
Képzetük van a pár, páratlan párosítás fogalmáról.
Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással több-kevesebb, ugyanannyit.
Különféle geometriai tulajdonságok szerint képesek térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, megnevezni.
Tapasztalatokat szereznek a tükörrel való tevékenység közben.
Tájékozódni tudnak a térben és síkban, megkülönböztetik, követni tudják a jobb, bal irányokat, és használják a helyeket kifejező névutókat.

Nevelési szemlélet elvei:

Érvényesítse az óvónő a tudományosság és érthetőség elvét.
Törekedjen arra, hogy a környezettel való ismerkedés során a szépet és értékeset megláttassa, a környezettudatos magatartást modell szerepével közvetítse.
Tartsa szem előtt a tevékenységben megvalósuló tanulásszervezést.
Tegye lehetővé, hogy a gyermekek olyan valós problémahelyzetekkel találkozzanak, melynek megoldása során újabb ismeretek birtokába jutnak, vagy a már meglévőket alkalmazzák.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Tehetséggondozás:

Törekedjen a tehetség felismerésére, gondozására, alkotások, tevékenységek közösségi rendezvényeken való bemutatására.

5. 7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, az azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. A munka önként, örömmel, az egyén, a környezet és a közösség javára végzett aktív tevékenység, mely során fejlődik a sikeres iskolai munkához szükséges testi,- lelki,- szociális érettségük.

Mozgatója a gyermek aktivitása és a felnőtt megerősítő dicsérete.

A munka jellegű tevékenységek lehetőséget adnak a munka végzéséhez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakítására, fejlesztésére / kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság, önismeret /.

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés eszköze a saját és mások elismerésére, elfogadására nevelés egyik formája.

Feladataink:

Csak annyi és olyan munkajellegű tevékenységet végezzenek a gyerekek, amely egészségüket nem károsítja és örömet okoz.

A munkavégzéshez szükséges, biztonságos eszközök, nyugodt körülmények megteremtése.

Munkavégzéssel, munkafogásokkal kapcsolatos tevékenységek, eszközök verbális kifejezésének megismertetése.

Közös munka során baráti kapcsolatok, közösségi érzés megszilárdítása.

A gyerekek sikerélményhez juttatása, dicsérettel, bátorítással.

Munkafolyamatok ellátásához segítségnyújtás.

Segítségkérés és adás helyes arányainak kialakítása.

Munkavégzéshez szükséges megfelelő önbizalom, önértékelés kialakítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyerekek teljes önállósággal, biztonsággal látják el a személyük körüli teendőket. Képességeiknek megfelelően vállalnak feladatot.

Ruháikat rendben tartják, önállóan öltöznek, vetkőznek.

Terítéssel kapcsolatos teendőiket önállóan végzik, törekszenek az esztétikus elrendezésre.
Törődnek a csoportszoba rendjével, munkájukban egyre igényesebbé válnak.
Segítik az óvónőt a csoportszoba átrendezésében, esztétikus környezetük alakításában.
Folyamatosan figyelemmel kísérik, gondozzák az élő sarkot, magvakat, terméseket gyűjtenek.
Alkalmi megbízatásokat szívesen és felelősséggel végzik.
Észreveszik, ha valakinek segítségre van szüksége, szívesen segítenek egymásnak.
Érzik munkájuk fontosságát, hasznát, és büszkék arra.

Nevelési szemlélet elvei:

Tartsa be az óvónő a munka megszerettetése érdekében a fokozatosság elvét, vegye figyelembe a gyermekek egyéni sajátosságait.
Tudatos pedagógiai szervezéssel az óvónő biztosítsa a munka állandóságát és folyamatosságát.
Tartsa szem előtt az óvónő, hogy a közösségért végzett munka a gyermek számára öröm forrása legyen.
Értékelése egyénre szabott, folyamatos, reális, fejlesztő és előre mutató legyen.

5. 8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, játékos, cselekvéses, spontán és szervezett tevékenység, egyik formája az 5–35perces csoportos foglalkozások tervezése, szervezése.
A tanulás közben végzett sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a tapasztalatszerzésre, a „megtanulás”, a gondolkodás örömének átélésére, az alkotásra. Kialakulnak a kompetenciák az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges pszichikus funkciók, a beállítódás, a feladattudat, az önfegyelem képessége.

Tanulás tervezésének időkerete:

A heti rend

Szeptember 1-től – május 31-ig.

Szervezeti forma

Tanulás formái:	**Óvodai élet tevékenységei.**
Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben valósul meg, rugalmas napirend szerint	Játék Vers, mese Ének, zene, népi játék, tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mindennapos mozgás Külső világ tevékeny megismerése Munka jellegű tevékenységek Tevékenységben megvalósuló tanulás

A program szerint a tevékenységekben megvalósuló tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által kezdeményezett tevékenységekben az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben valósul meg rugalmas napirend szerint.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- spontán, játékos, tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, 5–35perces csoportos foglalkozások
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Feladataink:

Támogató környezet megteremtése a gyermekek előző tapasztalatainak figyelembevételével.

Az óvónő biztosítson sok érzékszervet foglalkoztató, cselekvő, aktivitásra késztető tapasztalatszerzési lehetőséget.

Az ismeretanyag elsajátításában teremtsen lehetőséget az utánzásra, minta- és modellkövetésre, spontán megvalósuló tanulásra.

A gyermek spontán kíváncsiságára reagálva az óvónő mindig reális válaszokat adjon.

Az iskolai tanulást segítő képességek kialakítása /analízis, szintézis, problémalátás, problémamegoldás, összefüggés felismerése, megismerő képességek/.

A tevékenységek megvalósulása a tanulás, a nevelés egészén belül spontán és szervezett keretek között, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. során valósuljon meg.

Az óvónő adjon teret a tapasztalásra, a felfedezés lehetőségére, a kreativitás erősítésére. Irányító munkája az együttműködésen, a partnerségen, pozitív, személyre szabott értékelésen alapuljon.

6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

6.1. Iskolára való alkalmasság

A kisgyermekek többsége 6-7 éves korra eléri az iskolai munkához-, élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez szükséges feltételek a testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

6.2. Testi érettség

Az egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, és megindul a fogváltás.

Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.

Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

6.3. Lelki érettség

A lelkileg fejlődő gyermek nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. /Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának/.

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztás átvitele.

A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat /fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek/, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi, mennyiségi ismeretei vannak.

6.4. Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek-kedvező iskolai légkörben- készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.
Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb- szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
A kötelező óvodába járás alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a beiskolázáshoz szükséges érettség, melyet a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság állapít meg.
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Nevelési szemlélet elvei
Alapozzon az óvodapedagógus a gyermeki kíváncsiságra, cselekvő aktivitásra, hogy a tapasztalatok által a tevékenységekben megvalósulhasson a tanulás.
Teremtse meg a feltételeit, a spontán játékos tapasztalatszerzésnek.
Érvényesüljön a tevékenységekben megnyilvánuló tanulásnál a támogató-tanácsadó szerepe.

A differenciálási lehetőségek módját az egyéni képességekhez igazodó tevékenység tartamhoz igazítsa (egyéni, páros, mikrocsoportos foglalkoztatások).

A tankötelezettség megkezdése, halasztása

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Indokolt esetben - kizárólag egy alkalommal és egy nevelési évre - a gyermek a szülő kérelmére és az Oktatási Hivatal ezt támogató döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény (SNI), illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN) feltárásával összefüggésben végzett vizsgálat keretében a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül szakértői véleményében javasolja, hogy a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben részesüljön, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Ha az előzetes szakértői vélemény kiállítására nem kerül sor, akkor a szülőnek kérelmet szükséges benyújtania a Hivatalhoz a törvényi határidőn belül.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

(2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről **45. §)**

7. Egyéb feladatok

7. 1. Gyermekvédelem az óvodában

Gyermekeink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodáinkba.

A gyermekvédelmi feladatokat a csoportban dolgozó óvónők tapasztalatai alapján a tagóvoda igazgatók látják el, mint kapcsolattartók a segítő hálózattal.

A feladat ellátást segítő speciális szolgáltatást nyújtó intézmények:

- Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Zalaegerszegi Tagintézménye
- Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ
- Zalaegerszegi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala
- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Jegyzője

Feladataink:

A gyermekvédelmi munka valamennyi csoportban dolgozó óvónő feladata.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyerekek családi helyzetét, kiszűrjük a hátrányos és a veszélyeztetett környezetben élőket.
A szülőket tájékoztatjuk a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről, munkájáról, feladatairól.
Az óvodai nevelés értékeinek átadásával a prevenció megvalósulását segítjük.
A városban kialakított „jelző rendszerrel" rendszeres a kapcsolattartás.

A gyermek és ifjúság védelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

A gyermek óvodába lépésekor elvégzett családlátogatásokról írásos feljegyzést készít az óvónő.
A hátrányok leküzdése érdekében érvényesíti az egyéni bánásmódot, a tapintatos kapcsolattartást a családdal.
Veszélyeztetettség, illetve hátrányos helyzet esetén a rendszeres óvodába járást figyelemmel kísérjük a gyermek egészséges testi- lelki fejlődése érdekében.
Segítjük a rászorulókat problémájuk orvoslásában, a megfelelő helyre irányítással, s a jogosultságnak megfelelő segélyezési formához való jutásban.
Az óvónő egyéni fejlesztési terve mellet szükség esetén a hátrányok leküzdése érdekében külső szakember segítségét kezdeményezi.
Szabadidős óvodai tevékenységek szervezésével segítjük a helyes életmód szervezését / Munka délután, Szülői Fórum pszichológus, dietetikus, gyermekorvos bevonásával/.

7. 2. Esélyegyenlőség biztosítása

Hátrányos helyzetű gyermek: Az állandó bejelentett lakóhely szerinti település illetékes jegyzője illetékes eljárni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozattal egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, de külön döntéssel megállapítja, hogy a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű.
„A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 67/A. § alapján."

Feladat:

- Hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása, szakszerű fejlesztése

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám **alacsony iskolai végzettsége**,

ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján

megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám **alacsony foglalkoztatottsága**,

ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §- a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) **a gyermek elégtelen lakókörnyezete**, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű *a.)*az a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés *a)- c)* pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll**,

b) **a nevelésbe vett gyermek**,

c) **az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.**

<u>Óvónő feladata</u>:

- hátrányban élő gyermekek felzárkóztatása
- hátrányok csökkentése pedagógiai eszközökkel
- differenciált fejlesztés a részképesség hiányok megszüntetése érdekében
- a gyermekek fejlődéséről a személyiség lapon legalább negyedévenként a fejlődés menetének rögzítése
- sajátos feladatok ellátása a Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv alapján történik (*1. sz. melléklet szerint)*

<u>Differenciálás feladatai:</u>

A hiányzó képességek fejlesztése, hogy a gyermek alkalmassá váljék az iskolai tanulásra.

- Tudatos tervezés.

- Spontán érzelmi és motivált helyzet teremtése.
- Optimális feltételek biztosítása a fejlődő pszichikus funkciók kibontakoztatásához, begyakorlásához.
- A szenzo - motoros és perceptio - motoros rendszerek sokoldalú fejlesztése.
- Reális én - kép feltárása, megláttatása a gyermeki individuumra építve.
- Elvárható viselkedési normák tudatosítása.

Ismerje fel a gyermekekben a tehetség ígéretét és tudatosan segítse annak kibontakoztatását.

7.3.Speciális szolgáltatások:

- Logopédia: speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére – logopédus
- Speciális fejlesztés a tanulási nehézséggel és magatartási zavarokkal élő gyermekek részére - gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, óvodapedagógus
- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására - gyógypedagógus

Nevelési szemlélet elvei:

Az óvónő munkáját jellemezze a gyermekközpontú, és befogadó nevelési szemlélet.

A fejlesztő munkát végző pedagógus differenciáló szemlélete a fejlődés minden területére hasson.

Törekedjen olyan pedagógiai hatás elérésére, amely az egész gyermeki személyiséget érinti.

A humanisztikus gyermek szemlélet érvényesüljön munkájában

Tegye lehetővé, hogy minden gyermek egyenlő hozzáférés lehetőségével vegyen részt a számára szükséges fejlesztésben, és tartsa szem előtt az egyéni szükségletek elvét.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása:

Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve figyelembe vételével dolgozunk.

Alapelveink:

- Érvényesítjük a gyerek azon jogát, hogy állapotának, személyes adottságának, állapotának megfelelő megkülönböztetett eljárásban, fejlesztésben részesüljön
- Érvényesítjük a szülő azon jogát, hogy sajátos nevelési igényű gyermekének óvodai neveléséhez szükséges feltételeket igénybe vehesse.

- A sajátos nevelési igényű gyermek eredményes fejlesztése érdekében az Alapító okiratban meghatározott területeken biztosítjuk a nevelés, oktatáshoz szükséges feltételeket
- A fejlesztés, felkészítés, a pedagógiai szakszolgálatok és a pedagógiai, szakmai szolgáltatások feladatairól szóló rendelkezések alapján történik.
- A csoportok szervezése során figyelembe vesszük a törvény előírását (2 vagy 3 főnek számít).
- Sajátos nevelésű igényű gyermek fejlesztésénél irányadóak a Szakértői vélemények felülvizsgálatában fogyatékosság típusának meghatározása.

2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:
az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését végző óvoda a helyi pedagógiai programját az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltak figyelembevételével készíti és fogadja el.

Nevelésünk hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Célunk az integrált nevelés során, hogy:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékosság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

Segítő eljárások:

- szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálás,
- speciális eljárások alkalmazása,
- kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitáció, rehabilitáció,
- terápiás célú pedagógiai eljárások.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Nevelő munkánk során figyelembe vesszük:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékosságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékossága, személyiségjegyei befolyásolják.

Bevonható szakemberek:

- a gyermek fogyatékosságának, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Sikeres haladás feltételei:

- meglévő ép funkciók bevonása,
- különféle funkciók egyensúlyának kialakítás,

- szükséges speciális eszközök,
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése,
- egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyerekek támogatása

A gyermek fejlődését befolyásoló tényezők:

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

A gyermekek egyéni fejlesztési terv alapján haladnak, melyet a gyermek adottságának, fejlettségének, állapotának megfelelően kell elkészíteni. Ügyelni arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Sikerkritérium az integrált nevelésben:

- gyermekek beilleszkedése,
- egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz,
- önmagához mért fejlődése

Eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus
- foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a fejlesztésbe
- probléma megoldásához alternatívákat keres
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez
- együttműködik a különböző szakemberekkel.

A gyermek fogyatékosságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű **utazó gyógypedagógus az együttműködés során** segít a diagnózis értelmezésében, javaslatot tesz módszerekre, környezet kialakítására, együttműködik az óvodapedagógussal, kapcsolatot tart a szülőkkel.

Fogyatékosság típusa	**Fejlesztési területek**
Mozgásszervi fogyatékos	– Mozgásfejlesztés – Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése – Játéktevékenység – Nyelvi fejlesztés

	– Éneklés, zenei nevelés – Rajzolás, kézügyesség fejlesztése
Halmozottan sérült mozgáskorlátozott	– döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékosság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik
A látássérült gyermek (vakok, alig látók és gyengén látók)	– önkiszolgálás megtanítása – tárgyak és helyük megismertetése – rendszeretet – higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása – gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait figyelembe kell venni – szerepet kap a játék, – ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus – tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére – testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése – hangsúlyos a zenei nevelés, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást. – Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. – környezetük valósághű megismerése széles körű érzékeltetése – Az alig látó gyermekek (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel. – gyengén látó gyermekek főleg látásuk útján tájékozódnak - Nevelésük speciális – optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történ.

	Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben. – A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság. – Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával. – A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése. – A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt. Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése – A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást. – A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket
A halmozottan fogyatékos látássérült	–Döntően a látássérültek pedagógiája és a társuló fogyatékosság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik

A hallássérült gyermek (siket, nagyothalló)	– megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás – beszédhallás – passzív és aktív szókincs fejlesztése – szülők bevonása – pedagógus oly mértékben legyen jártas a jelnyelv használatában, hogy azt szükség esetén fel tudja használni a gyermekekkel való kommunikációban és a hallássérült szülőkkel való érintkezésbe – anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében – hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció. – kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése – önkiszolgálási szokások elsajátítása – beszédértést, szókincset, szájról olvasási készség – A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.
A halmozottan fogyatékos hallássérült	A hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékosság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékosság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. – Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.
Fogyatékosság típusa	**Fejlesztési területek**
Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek	– spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését – élmények, tapasztalatok és minták – Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex –gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhén értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a

	gyermek vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.
középsúlyosan értelmi fogyatékos	– az alapmozgások, manipuláció kialakítására, fejlesztésére, – a minimális kontaktus, kooperációs készség, valamint a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, – a gyermek egyéni szükségleteinek megfelelően a szóbeli kommunikációt kiegészítő, illetve helyettesítő módszerek, eszközök alkalmazásával történő fejlesztésére, – a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, – a szobatisztaság, az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására, – az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére
Beszédfogyatékos nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban	– Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, – az értelmi fejlesztés, – a mozgás – az észlelési funkciók, – a vizuomotoros koordinációs készség javítása, – az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. – A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. – A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg. – Azoknál a beszédfogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszédfogyatékossághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékosság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.
Autizmus spektrum zavarral küzdő	– Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. – A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermekek számára is a – kommunikációs, – szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. – Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő -
Fogyatékosság típusa	**Fejlesztési területek**
	– különösen a természetes élethelyzetek – használandóak a fejlesztésre.

	– Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. – A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. – A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges
fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral	– Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: – a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. – A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. – További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget. – Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni. – Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

- Olyan képességek birtokába juttatni a sajátos nevelési igényű gyermeket, mely megalapozza, hogy állapotának és fejlettségének megfelelő iskolatípusban kezdje meg tanulmányait.

Alapvető sikerkritériumnak az óvodai nevelésben:

- A gyermek beilleszkedése, fejlődése és az együtt haladás tekinthető.

7.4. Egyéb szolgáltatások

Óvodáink az alapfeladaton túl a szülő kérésére egyéb szolgáltatásokat is szerveznek.

- **Sószoba:** valamennyi gyermek számára és igény szerint
- **Hitoktatás:** tagóvodánként a szülők igényei alapján lehetővé tesszük, hogy heti egy alkalommal a gyerekek egyházi személy által szervezett fakultatív hitoktatásban részesüljenek.
- **Ovi-Foci (MLSZ):** a 4-5-6 éves gyermekek számára, a szülők igényei alapján szervezzük.
- **Mozgásos programok:** heti 1 alkalommal - 4-5-6-7 éves korú gyermekek részére - a szülők igényei alapján prevenciós, korrekciós jelleggel
- **Játékos idegen nyelv:** heti egy alkalommal-4-5-6-7 éves korú gyermekek részére-igény esetén

Valamennyi többletigényt óvodapedagógus, vagy külső szakember tartja, megfelelő végzettséggel.

7. 5. Az óvodába kerülő nemzeti és etnikai kisebbség nevelése:

Az óvodába kerülő nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknek esélyegyenlőséget biztosítunk az iskolaérettség eléréséhez.

A program céljainak és feladatainak teljesítése a kisebbséghez tartozó gyermekekre is vonatkoznak.

Feladatellátás során tiszteletben tartjuk, beépítjük a nevelő munkába a nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának hagyományait.

8. A program megvalósítását kísérő dokumentumok

A program sikerkritériumát "A fejlődés jellemzői óvodáskor végén" címmel kiemelt programelem tartalmazza. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje.

A programhoz a következő szakmai dokumentumokat készítjük el, melyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést:

8.1 Az igazgató munkaterve

Időkerete: l nevelési év

Ez a dokumentum hidat képez a program és a tagóvodák éves munkatervei, valamint az óvónők gyermekcsoportokra elkészített tervei között.

8.2. Az igazgatóhelyettes és a tagintézmény igazgatók éves feladatterve

Az óvodák helyi sajátosságainak, egyéni arculatának megfelelő éves tervezés az igazgató munkaterve alapján.

8.3 A gyermekcsoportok nevelési és tevékenységi terve

Tervezési időkeretei:

- Pedagógiai munka tervezése: éves terv a csoport életkorához igazodva (3-4 éves, 5-6-7 éves korosztályra, **kiemelten tanköteles korúakra**
- Nevelési terv - értékelés: féléves időkeret

- Szervezési feladatok: folyamatos
- Fejlesztési terv - ütemterv időkerete: heti, – műszakváltáshoz igazodva
- Reflexiók: heti időkeret
- A csoportnapló tartalmazza a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás- és szabályrendszereket, az évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat.
- Feljegyzések a csoport életéről: havi időkeret

A dokumentum rendszer változtatása törvényi módosítás esetén, illetve a nevelőtestület kezdeményezésére történik.

8.4 A gyermekek fejlődésének nyomon követése, értékelése, mérése

Időkerete: óvodába lépéskor, majd évente két alkalommal, illetve tanköteles korban bejegyzés készül a gyermekek fejlődési üteméről.

Tartalmazza a gyermekek anamnézisét, az óvónők megfigyeléseit, fejlesztési elképzeléseiket, és a gyermekek képességszintjeit.

Az értékelésnek két általánosan elterjed módja a mérés és a megfigyelés. A nevelőtestület által elfogadott elvek alapján az egy csoportban dolgozó két óvónő rögzíti a pedagógiai információkat.

A gyermekek személyi anyagához lefűzik az esetleges szakvizsgálatok dokumentumait. Valamint minden anyagot, amely a gyermek fejlődését befolyásolja. Javaslatot tesznek a beavatkozás módjára.

A mérési, értékelési rendszert a függelék tartalmazza.

A dokumentumok egységének alkalmazása nevelő munkánk során:

ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAP PROGRAMJA

↓

HELYI ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM (Három út egy élményvilág)

↓

IGAZGATÓ ÉVES MUNKATERVE

↓

TAGÓVODA IGAZGATÓK ÉVES MUNKATERVE

↓

ÓVÓNŐK CSOPORTRA SZÓLÓ TERVEZÉSE

FELJEGYZÉSEK A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉRŐL, EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERVEK

8.5. A nevelési program ellenőrzése, értékelése

Célunk a szubjektivitástól mentes, nyílt, őszinte, valós, tényszerű feltárás. Eredménynek tekintjük: a sikeres pedagógiai eljárásokat, a siker kritériumok elérését.
Eredményeinket a pedagógiai program cél és feladatrendszeréhez viszonyítjuk, a pozitív vagy negatív irányú eltéréseket rögzítjük.

Ellenőrzés, értékelés:

Ellenőrzés: a közoktatási intézmény működésének vizsgálata a hatályos jogszabályok, a nevelési és a pedagógiai program alapján.
Az ellenőrzés megosztható az igazgató, tagintézmény igazgatók, igazgatóhelyettesek, munkaközösség vezetők, megbízottak és alkalmazottak között.
Az ellenőrzés tárja fel azokat a hibákat, hiányosságokat, amelyek a megismerést követően javíthatók. Mindezt a folyamatos jobbítás érdekében teszi az intézmény. **A közoktatás specifikus ellenőrzések közé soroljuk a pedagógiai munka, a törvényes működés, valamint a takarékos gazdálkodás ellenőrzését.**
Nem közoktatás specifikus ellenőrzés a munkavédelmi, tűzvédelmi és közegészségügyi (NÉBIH) ellenőrzés.

Értékelés: a közoktatási intézmény, a fenntartó az ágazati irányítás által meghatározott szakmai célkitűzések összehasonlítása a közoktatási intézmény pedagógiai tevékenységének eredményeivel.
A részletes ellenőrzési, értékelési, mérési rendszert az intézmény évente végzi.
A program felülvizsgálatakor alkalmazkodunk a kliensi kör reális elvárásaihoz.
Az eredmények tükrében meghatározzuk a beavatkozás pontjait. Intézkedési tervben rögzítjük a szükséges feladatokat, kijelöljük felelősöket, határidőket.

A program felülvizsgálata 2-4 évenként, illetve szükség esetén:

Vizsgáljuk:

- a gyermekek egészséges életmód alakítása terén elért fejlettségi szintjeit,
- az érzelmi és szocializáció terén elért eredményeit,
- a gyermekek játéka, mesélése, rajzolása, éneklése, környezetismerete, mozgása terén elért fejlettségi szintjeit, értelmi képességeit.

A gyermek akkor készült fel az iskolai életmódra, ha rendelkezik a „fejlődés jellemzői az óvodáskor végén” c. fejezetben megjelölt képességekkel és készségekkel.
A beavatkozás, intézkedési terv előkészítésében részt vesznek a nevelőtestület tagjai, szakmai munkaközösségek, tagóvoda igazgatók, igazgatóhelyettesek és igazgató.

Óvodaközi Mérés-értékelés munkacsoportja végzi az eredményességi vizsgálatokat, melyeket csoport, tagóvoda, és egység szinten is kiértékelünk. A mérés-értékelés területeit folyamatgazdák gondozzák. Gondoskodnak a határidők betartásáról, a mérések összesítéséről, elemzéséről, a szükséges beavatkozásra javaslatot tesznek.

8.6. A gyermekek értékelése

Alapelvek:

Pozitív tulajdonságok kiemelésére támaszkodás elve

Egyénre szabott differenciált értékelés elve

A folyamatos fejlődés figyelembe vételének eleve

Méltányosság elve

Objektivitás elve

Értékelés rendszere:

A gyermekek értékelése a „Fejlődés nyomon követése" dokumentum vezetésével történik. A gyermekek fejlettségével kapcsolatban évente két alkalommal, meghatározott módszerekkel mérik a pedagógusok a gyermekek fejlettségét (október, április).

Mérések alapja a pedagógiai program céljainak eléréséhez szükséges képességszintek.

Értékelés időszaka	**Értékelést végző**	**Értékelés dokumentuma**	**Nyilvánossá tétel/kik kapják**
Folyamatos	Óvodapedagógus	Gyermekek munkái, szóbeli értékelés a foglalkozásokon	Gyermekmunkák gyűjtése, szülőknek betekintés biztosítása
Időszakos (október, április)	Óvodapedagógus	Gyermek fejlődésének nyomon követése-lap	Szülők részére fogadó óra, személyes megbeszélés
Időszakos (féléves, éves csoport értékelés)	Óvodapedagógus	Csoportnapló	Szülői értekezleten beszámoló
Záró értékelés	Óvodapedagógus	Tanköteles korban iskolaérettségi	Szülők részére fogadó órán

		mérés- személyi anyagban Óvoda elhagyásakor fejlettségi szint- hozzáadott érték, Fejlődés nyomon követő lap- beavatkozás meghatározása	Mérési eredmények ismertetése szülői értekezleten, közzététel helyben szokásos módon. Összesítő értékelőlap átadható az iskolának, kérésre.

Módszerek:

Megfigyelés, beszélgetés, elemzés, tevékenykedtetés, feladat megoldás.

Mérési területek:

Szociális fejlettség, érettség:

Kapcsolatteremtés

Érzelmi élet

Önállóság

Testi képességek:

Mozgásfejlettség

Mozgás a térben

Értelmi képességek:

Téri tájékozódás

Tárgyak csoportosítása

Testséma mutatói

Emberábrázolás

Érzékszervek, növekedés folyamatos mérése.

Beavatkozás akkor szükséges, ha a gyermek életkorától elvárható képességszintet két alkalommal nem tudja jelölni a pedagógus a mérőlapon. Illetve akkor történik beavatkozás, ha a mért eredmények a Paretó elv alapján 80/20% arány alatt érik el a kívánt eredményt.

Összegzés:

Nevelőtestületünk továbbra is nyitott az előre mutató változások elfogadására.

Programunk megvalósításakor törekszünk személyiségünk értékeinek és belső harmóniánk megőrzésére.

A gyermekkel való együttműködés hosszan tartó élményét hordozzuk magunkban.

Mi kell hozzá mindenek előtt?

Mélységes emberszeretet, törhetetlen bizalom, hogy minden nehézség ellenére is még mindig hatni akarjunk.

Ez pedig csak elhivatottság kérdése, mely nélkül senki sem lehet jó nevelő. Ehhez a gyönyörű munkához tehetség és temperamentum kell. Ez maga a személyiségünk.

Általa nevelünk, melynek hatására mi magunk formáljuk, alakítjuk a gyermek személyiségét.

Zalaegerszeg, 2026. szeptember 01.

MELLÉKLETEK

„Három út egy élményvilág”
Pedagógiai program

1. **Számú melléklet**

KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV

Bevezető:

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 65.§-a szerinti települési esélyegyenlőségi program elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.

Legfontosabb jogszabályok:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

- 2/2005. (III.1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

1. Helyzetelemzés:

A Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda- Zalaegerszeg, Juhász Gyula utca 2.- három tagintézménye (Alapító okirat alapján) 358 gyermek fogadására készült fel, fejlesztésüket 49 dolgozó segíti.

Az intézmény OM azonosítója: 037355

Tagintézmények:

Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda: - Zalaegerszeg, Juhász Gyula u. 2.

Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda Petőfi utcai Tagóvodája - Zalaegerszeg, Petőfi Sándor u. 21-25.

Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda Kosztolányi Dezső téri Tagóvodája - Zalaegerszeg, Kosztolányi Dezső tér 5.

Alapító okirat száma: 29/530-2/2026

1. 1. Gyermekek összetétele, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya:

Óvodai feladat ellátási helyek száma	**3**
Óvodai férőhelyek száma	**358**
Óvodába beíratott gyermekek száma	**25fő/csoport**
Gyermekcsoportok	**12**
Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma	**felmérés szerint**
Pedagógusok száma	**2fő/csoport**
Nevelő munkát segítő dajkák	**1fő/csoport**
Pedagógiai asszisztens	**1fő/3csoport**
Utazó pedagógusok száma (gyógypedagógusok fogyatékossági típus szerint)	**igény szerint**
Sajátos nevelési igényű gyermek	**Alapító okirat szerint**
Hátrányos helyzetű /Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	**felmérés szerint**
Speciális ellátást igénylő gyermekek	**szakorvosi igazolás szerint**

1. 2. A nevelés-oktatás eredményességére vonatkozó adatok:

Az intézmény Pedagógiai Programjának megvalósítása biztosítja a gyermekek iskolai életre való felkészítését. A nevelés eredményességét az intézménnyel kapcsolatban álló partnerek igény-elégedettség mérés eredményei tükrözik. Az alábbi területek meghatározóak:

Igény-elégedettség, eredményesség mérési területek:
Szülői elégedettség
Fenntartói elégedettség
Iskolák elégedettsége
Gyermeki elégedettség
Gyermekek fejlettségi mérése
Hozzáadott érték

1.3. Az oktatás-nevelés feltételeinek vizsgálata:

Az oktató-nevelő munka eredményessége a személyi és tárgyi feltételektől függ. Az intézmény Alapító okirata meghatározza az alapfeladatok ellátását. Ennek megfelelően az alábbi feltételek befolyásolják a nevelőmunkát.

Tárgyi feltételek:

A tagintézményekben a 20/2012. EMMI rendelet 2. mellékletében foglalt minimális eszközjegyzék előírásának megfelelő eszközkészlet rendelkezésre áll. A folyamatos korszerűsítések a gyermekek egyenlő esélyeit segítik. A különleges bánásmódot, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztéséhez szükséges eszközöket a szakemberek (gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógus, logopédus, óvodapedagógus) javaslata alapján szerezzük be.
Az infrastuktúra fejlesztése érdekében minden intézmény rendelkezik nyomtatóval, fénymásolóval, számítógéppel, szélessávú internet elérhetőséggel, óvodapedagógusonként laptoppal. Székhelyintézmény, Kosztolányi téri Tagóvoda projektorral, Székhelyintézmény, Petőfi utcai Tagóvoda interaktív táblával.

Személyi feltételek:

Az intézmény alkalmazottai rendelkeznek a megfelelő képesítéssel. A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak felsőfokú óvodapedagógus végzettségűek, 3 fő gyógypedagógiai asszisztens, többen szakmai-módszertani képzés keretében elvégezték a gyermekek egyéni fejlesztéséhez, felzárkóztatásához szükséges képzéseket. Utazó gyógypedagógusok látják el a logopédiai és a gyógypedagógiai fejlesztést. Speciális ellátást igénylő gyermekek ellátását szakmai továbbképzésen résztvevő biztosítja.

2. Intézkedési terv célja:

- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése elsődleges cél.
- Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása.
- Esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:
- a beiratkozásnál, felvételnél
- differenciált fejlesztés
- a gyerekek egyéni fejlesztése
- az értékelés a gyermekek fejlettsége és a pedagógusok teljesítménye alapján
- iskolai életre való készültség aránya
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a foglalkozási anyag kiválasztása, alkalmazása és fejlesztése
- iskola választás segítése a gyermek képességei alapján
- a humánerőforrás-fejlesztése, pedagógusok szakmai továbbképzése
- a partnerség-építése és kapcsolattartás a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

3. Kötelezettségek és felelősség:

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **esélyegyenlősége előmozdításának** elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása (például kulturális programokon, kirándulásokon való ingyenes részvétel, tanácsadás a szülőknek), amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják az iskolai életre való érettség elérését.

Célok elérésében részt vevők:

Célok/feladatok	**Beosztás**	**Eljárás/módszer**
Közzététel biztosítása	Igazgató	Dokumentum kifüggesztése
Felkészítés az Intézkedési terv végrehajtására	Igazgató	Belső továbbképzések
Az intézkedési tervet megsértők elleni fellépés	Igazgató	Felszólítás, figyelmeztetés, ellenőrzés
Esélyegyenlőségi intézkedési terv koordinálása	Igazgató/helyettes/ tagóvoda igazgatók	Feladatok elosztása

Intézkedési terv végrehajtásának nyomon követése	Igazgató/helyettes/ tagóvoda igazgatók	Folyamatos ellenőrzés
Esélyegyenlőség sérülésének, esetleges panaszok kivizsgálása	Igazgató/helyettes/ tagóvoda igazgatók	Panaszfelvétel, jegyzőkönyvek Határozatok
Egyenlő bánásmódra-esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírások biztosítása, diszkrimináció mentes oktatás-nevelés, befogadó, toleráns légkör	Valamennyi pedagógus és a nevelést-oktatást segítők Az intézménnyel szerződéses kapcsolatban álló szolgáltatók	Intézkedési tervben foglaltak megvalósítása, jogok sérülése esetén jelzési kötelezettség

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelése oktatása

A Magyar Köztársaságban – a 2011. évi CXC. törvény 45.§. (2) alapján – minden gyermek tanköteles.

A közoktatási törvény szerint a nem magyar állampolgárságú kiskorú akkor válik óvodai ellátásra jogosulttá, illetve akkor tanköteles Magyarországon, ha

a) menedékjogot kérő, menekült, menedékes;

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarországon gyakorolja;

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt vagy letelepedett jogállású, illetve a Magyar Köztársaság területén tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

Ezen feltételek meglétét a tanuló nevelési-oktatási intézménybe való felvételénél igazolni kell.

Ha a Magyar Köztársaság területén tartózkodás ideje az egy évet nem haladja meg, a szülő kérésére, ha meghaladja, a közoktatásról szóló törvény erejénél fogva válik a gyermek tankötelessé.

A tankötelezettség magába foglalja:

- a tanulói jogviszony létesítését,
- az óvoda-látogatást,
- az óvodai követelmények teljesítését,
- a normatíva igénylését és felhasználását,
- a tanulók adatainak kezelését,
- a szülők szankcionálási lehetőségét, ha a tankötelezettségnek a gyerek nem tesz eleget,
- az „iskolalátogatást” érintő támogatási jogosultság érdekében a tanulói jogviszony igazolását.

Az óvodába felvett gyermeket – a közoktatási törvényben, köznevelési törvényben foglaltak szerint – a magyar állampolgárokkal azonos bánásmód illeti meg. Ennél fogva, a közoktatásban tilos a hátrányos

megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne, neme, vallása, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Alapfeladat: a köznevelési intézmény alapító okiratában foglalt köznevelési feladat, amely óvodai nevelés, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

4. A fejlesztési célok elérését, az eredményes javulást szolgáló tevékenység:

Fejlesztési cél	**Azonnali beavatkozás**	**Középtávú beavatkozás**
Szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése	Alapító okirat igény szerinti módosítása Integrált nevelés biztosítása, megfelelő csoportszervezés	Jogszabályok folyamatos figyelése, feltételek biztosítása
Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása	Alapellátáshoz, speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása	Igények folyamatos felmérése, szolgáltatások tárgyi, személyi feltételeinek biztosítása
Beiratkozás, óvodai felvétel	Óvodai beiratkozás feltételeinek ellenőrzése, hiteles okiratok bekérése. HHH és HH gyermekek felvétele	Az óvoda körzetében élő óvodás korú gyermekek fogadása, kapcsolat a segítő szervezettekkel Kötelező felvétel biztosítása
Differenciált fejlesztés	Gyermekek egyéni megfigyelése, képesség mérés	Dokumentumok folyamatos vezetése a gyermekek fejlődéséről

	Szakvéleményben foglalt fejlesztési ajánlás végrehajtása Szülők tényszerű, szakszerű tájékoztatása	Segítő hálózattal kapcsolattartás Nyomon követés a gyermekek életkörülményeiben bekövetkezett változások területén
A gyerekek egyéni fejlesztése	A hátrányos helyzet felismerése után azonnal szakember bevonása- tájékoztatás, feltárás Fejlesztési terv készítése egyéni képességeknek megfelelően, szakvéleményben foglaltak végrehajtása Tárgyi és személyi feltételek biztosítása	Fejlődés nyomon követése Képesség mérések előírás szerint Szakemberek folyamatos biztosítása Fejlesztéshez szükséges eszközök biztosítása
Értékelés a gyermekek fejlettsége és a pedagógusok teljesítménye alapján	Az intézmény mérési-értékelési rendje szerinti értékelés Folyamatos ellenőrzés	Az intézmény mérési-értékelési rendje szerinti értékelés Beiskolázási adatok nyomon követése
Iskolai életre való készültség aránya	Folyamatos fejlesztés biztosítása	Mérések, értékelések

Fejlesztési cél	**Azonnali beavatkozás**	**Középtávú beavatkozás**
Fegyelmezés, büntetés gyakorlatában	Pozitív tulajdonságokra támaszkodás Szabálykövető magatartás alakítása	Személyiség fejlődés, önértékelés javítása
Foglalkozási anyag kiválasztása, alkalmazása és fejlesztése	Gyermekek megismerésére alapozott fejlesztési terv Hiányosságok kompenzálása, Prevenció	Folyamatosság, következetesség, fokozatosság, ellenőrzés, értékelés
Iskola választás segítése a gyermek képességei alapján	Gyermek képességeinek megismerése Kapcsolatfelvétel a családdal, szükség szerint a segítő hálózattal	Kapcsolattartás az iskolákkal
Humánerőforrás-fejlesztése, pedagógusok szakmai továbbképzése	Gyermekek felvétele a megfelelő végzettségű szakember csoportjába Együttműködés külső szakemberekkel (gyógyped.)	Beiskolázási terv készítése a feladatellátás érdekében

Partnerség-építése, és kapcsolattartás a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel	Problémák feltárása a szülőkkel közösen, bevonásuk a fejlesztési folyamatba. Befogadó nevelés segítése Szakmai segítők bevonása	Igény-elégedettség folyamatos mérése a partnerek körében Segítő kapcsolatok fenntartása

5. Megvalósítás:

Hátrányos helyzet oka		**Intézkedés, fejlesztés**	**Felelős személy**	**Sikerkritérium**
Halmozottan hátrányos helyzet fennállása		Kötelező óvodai felvétel, óvodáztatási támogatás	Igazgató Tagóvoda igazgató Gyermekvédelmi f.	Gyermekek rendszeres óvodába járása biztosított
Hátrányos helyzet fennállása (pl.: Étkezési kedvezményben részesül)		Felmérések készítése év elején, év folyamán	Igazgató tagóvoda igazgató Gyermekvédelmi felelős	Reális statisztikai adatok, családlátogatás Szükség szerint szakszolgálatok bevonása
Ebből:	Három v. több gyermekes, tartósan beteg	Anyagi hátrányok csökkentése jogszabálynak megfelelően	Óvodapedagógus, tagóvoda igazgató Gyermekvédelmi felelős	Jóléti szolgálatok bevonása a juttatások elérése érdekében
	Különleges bánásmódot, kiemelt figyelmet igénylők	Szakvélemények beszerzése, fejlesztési tervek készítése, személyi feltétel biztosítása	Igazgató tagóvoda igazgató, Óvodapedagógus, Gyógypedagógus Pedagógiai asszisztens	Befogadó nevelés megvalósulása, habilitációs, rehebilitációs fejlesztés, dokumentumvezetés Beiskolázás a képesség-gek, fejlettség szerint

Hátrányos helyzet oka		**Intézkedés, fejlesztés**	**Felelős személy**	**Sikerkritérium**
	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd	Szakvélemények beszerzése, fejlesztési tervek készítése, személyi feltétel biztosítása	Igazgató, tagóvoda igazgató Óvodapedagógus, Gyógypedagógus Munkaközösség vezető	Befogadó nevelés megvalósulása Egyéni fejlesztés, dokumentumvezetés Iskolai életre való készültség elérése
	Hátrányos családi körülmények	Jóléti szolgáltatások elérésének segítése	Igazgató tagóvoda igazgató, Óvodapedagógus	Hátrányokból eredő hiányok

		Hiányok kompenzálása az intézmény keretein belül Családlátogatás	Gyermekvédelmi felelős	megszűntek, enyhültek
	Szociális helyzet, családszerkezet	Jóléti szolgáltatások elérésének segítése Hiányok kompenzálása az intézmény keretein belül, egyéni fejlesztés Családlátogatás	Igazgató, tagóvoda igazgató, Óvodapedagógus, Gyermekvédelmi felelős	Jóléti szolgáltatások igénylése a szülők részéről a jogosultság fennállása szerint Differenciált fejlesztés, dokumentálás
	Helytelen nevelési attitűd	Szakszolgálatok bevonása Családlátogatások, tanácsadás	Igazgató, tagóvoda igagató, Óvodapedagógus, Gyermekvédelmi felelős	Az óvoda és család együttműködése hatékony

A sikerkritériumok elérését az ellenőrzésre jogosult személyek folyamatosan ellenőrzik. (Szervezeti és Működési Szabályzat szerint) Az információk birtokában meghatározzuk a várható feladatokat, a beavatkozás módját.

Ellenőrzések gyakorisága: évenként két alkalommal

Mérési eredmények nyilvánossá tétele: évenként egy alkalommal

Közzététel módja: éves értékelésben, helyben szokásos módon

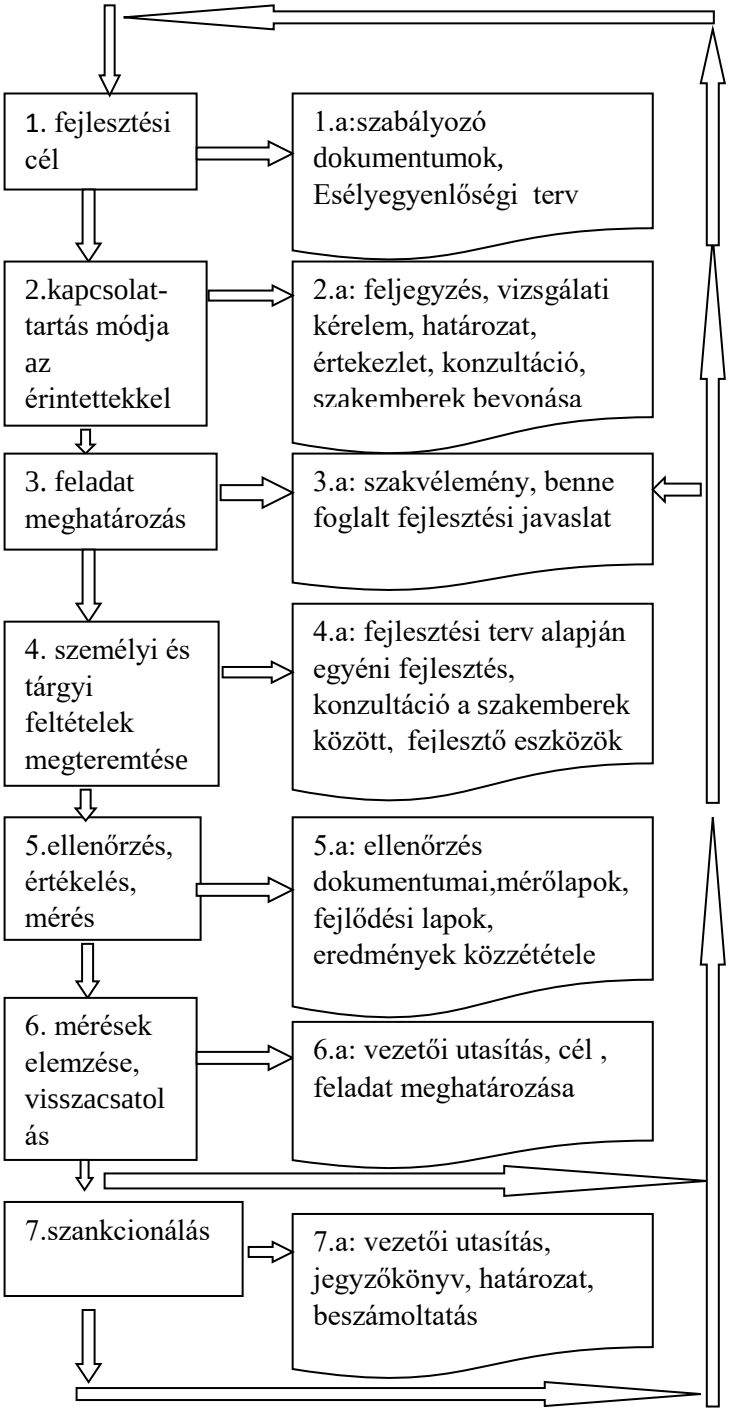
Érintettek köre: fenntartó, szülők, dolgozók, együttműködő szakmai szervezetek

Felelős: igazgató, tagintézmény-igazgatók

Pedagógusok felkészítése:

- belső továbbképzés, konzultáció az intézkedési terv megvalósítása érdekében
- megfelelő továbbképzések sikeres elvégzése a gyakorlati megvalósítás érdekében
- kapcsolattartás a segítő hálózattal, információ csere

6. A megvalósítás folyamata, visszacsatolás:

7. Szankcionálás:

Az intézkedési terv megvalósításáért felelős személyek az önellenőrzést és a vezető által végzett ellenőrzést az előírásnak megfelelően végzik.

A mérések eredményeit elemezik, összehasonlítják a sikerkritériumokkal.

A Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv megvalósítása a pedagógus munkakörben foglalkoztatottak kötelezettsége közé sorolt feladat.

Amennyiben a célok megvalósítása személyi mulasztás miatt nem teljesül, úgy a dolgozót fegyelmi felelősség terheli. A mulasztás szankcionálására a munkáltató jogosult.

Zalaegerszeg, 2026.09.01.

Biró Veronika
Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda
igazgató

Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda
8900 Zalaegerszeg, Juhász Gyula utca 2.
Adószám: 16898671-2-20
Tel: 92/598-976; 630-265; email: radnotiovi@gmail.com

ELFOGADÁSI NYILATKOZAT

A I/05-362-1/23-2026 iktatószámmal ellátott „Pedagógiai program" dokumentum tartalmát elfogadom.

Az elfogadás tényét aláírásommal igazolom:

Ssz.	NÉV	MUNKAKÖR	ALÁÍRÁS
1.	MÁNOK CSENGE	ÓVODAPEDAGÓGUS	Mánok Csenge
2.	Soldanki-Farcadi Tímea	óvodaped./ighely	Soldanki-F. Tímea
3.	PETŐNÉ SZOBOTA ÉVA	óvodapedagógus	Petőné Szobota Éva
4.	SIVA-SIPOS EDINA	óvodaped./ighely	Siva-Sipos Edina
5.	BECZE NÓRA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Becze Nóra
6.	RÓZSÁS DÓRA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Rózsás Dóra
7.	KOVÁCSNÉ IVÁN ILDIKÓ JENNIFER	ÓVODAPEDAGÓGUS	K. Nei
8.	ASZALOS-KISS VIKTÓRIA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Aszalos-K.
9.	MOLNÁR MÓNIKA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Molnár Mónika
10.	NAGY ANDREA	PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS	Nagy Andrea
11.	JAKÁCS-HORVÁTH RITA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Jakács-Horváth Rita
12.	HORVÁTH-POSZMIK SZONJA ANNA	PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS	Horváth-P. Szonja
13.	GYARMATI ANDREA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Gyarmati Andrea
14.	HALÁSZ ELISABET	óvodapedagógus	Halász Erzsi
15.	SKAPÉN IBOLYA	PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS	Skapén Ibolya
16.	BÓHA JOHANNA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Bóha Johanna
17.	HORVÁTH MARIANNA	PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS	Horváth Marianna
18.	KRIZSÁN GYÖRGYI	ÓVODAPEDAGÓGUS	Krizsán Gyöngyi
19.	GORZA LAURA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Gorza Laura
20.	DÓCZINÉ PROK ANITA	ÓVODAPEDAGÓGUS	Dóczi Anita
21.	RUIS TIBORNÉ	ÓVODAPEDAGÓGUS	Ruis Tiborné

Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda
8900 Zalaegerszeg, Juhász Gyula utca 2.
Adószám: 16898671-2-20
Tel: 92/598-976; 630-265; email: radnotiovi@gmail.com

22.	MAVOLONÉ VISZMEG VIKTÓRIA	ÓVODAPEDAGÓGUS	
23.	TÓTH KATALIN	PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS	Tóth Katalin
24.	RADICS BERNADETT	ÓVODAPEDAGÓGUS	
25.	HARMATH FLÓRA REBEKA	ÓVODAPEDAGÓGUS	
26.	USS NIKOLETT	ÓVODAPEDAGÓGUS	Uss Nikolett
27.	Molnárné Major Fatima	óvodapedagógus	
28.	MÜLLER BORBÁLA	óvodapedagógus	
29.	NYAKAS TÜNDE	tan.do.is.	Nyakas Tünde
30.	ZUNGLINÉ WACHTLER ANITA	óvodapedagógus	

Zalaegerszeg, 2026. 08. 28.